

Vėsesnis.
Saulė teko 7:56, leidž

Library of Congress Gr.
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VOL. LV

15c

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Chicago, Ill. — Trečiadienis, rugpjūčio-August 14 d., 1974 m.

The First and Largest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians In The United States

Kaina 15c

191

KONGRESAS PRITARIA FORDO PROGRAMAI

SOVIETŲ IMPERIALISTAI SIEKIA HEGEMONIJOS PASAULIO JŪROSE

Kinija kelia aikštėn Sovietų Sąjungos žvejybos laivais šnipinėjimo metodus

BONA. — Pekinas smarkiai puolė Sovietų Sąjungą, kaltindamas ją dėl per didelio kariško veikumo jūrose ir okeanuose. Ta proga kinai ypač iškėlė aikštės Maskvos praktikuojamus šnipinėjimo metodus.

Šnipinėjimo priemonės ir metodai esą neatskiriama dalis sovietų globalinės strategijos konkurencijos kovoje su Jungtinėmis Valstybėmis dėl hegemonijos pasaulio jūrose.

Išsamiam valdiškos kinų žinių agentūros Hsinhua straipsnyje rašoma, kad jau eilę metų kai Sovietų Sąjungą begėdiškai siunčia savo šnipinėjimo laivus kariškos informacijos rinkti ypač Atlanto, Pacifiko ir Indijos okeanuose. Žvejybos laivai yra sovietams mėgiamiausias instrumentas žvalgybos uždaviniams. Vien tik Japonijos vandenyse sovietai špionazo reikalams laiko lygiai 200 tralerių po 350 tonų talpos.

Net vadinamieji mokslinių tyrinėjimų laivai tarnauja prie danga strategiškai svarbioms informacijos rinkti. Seniai esą žinoma, kad kur tik yra numatyta daryti sovietų manevrus, jų mokslinių tyrinėjimų laivai iš anksto tos vietose atlieka matavimų ir kt. darbus. Jei tokie laivai yra siunčiami į tarptautinius vandenius ir toli nuo savo bazių, tie laivai būtinai yra sovietų karo laivų lydiniai.

Tikrasis karo pavojus nėra galimoje kariškoje konfrontacijoje kur nors Centrinėje Azijoje — prie Sovietų ir Kinijos sienos, o Europoje, tvirtina valdiškoji Pekino žinių agentūra. Net 75 nuosimčiai visų vandens paviršių plaukiojančių sovietų karo laivyno priemonių ir pusė puolamųjų ir raketomis ginkluotųjų povandeninių laivų laikomi vandenys aplinkui Europą. Seniai esą žinoma, kad Sovietų Sąjunga savo žvalgybos laivams svarbiausia pareiga skiria NATO pajėgoms Atlante ir Viduržemio jūroje šnipinėti ir kad sovietų „vaiduokliškai“ laivai įsismelkia į kitų kraštų civilinių ir kariškų laivų vienetus. Hsinhua praneša, kad šiame nuo vasario iki birželio mėnesio penkis kartus buvo nustatyta sovietinio jūrų špionazo veikla Europos vandenyse.

Niksonas gali būti patrauktas teisman

WASHINGTONAS. — U. S. Distrikto teismo teisėjas John J. Sirica visą savaitę praleido besiklausydamas Watergate juostelių, kurias Aukščiausias Teismas išreikalavo iš buvusio prezidento Niksono. Iš reikalautų 64 juostelių Niksonas atidavė tik 55; kitos 9 juostelės „neberandamos“.

Numatoma, kad Niksonas gali būti teisiamas ir kad jo teismas gali prasidėti už kokių mėnesio laiko.

Senatorius Lowell P. Weicker, kuris yra Watergate komiteto narys, pasakė, kad specialus Watergate prosekutorius Leon Jaworski kitos išeities neturi kaip tęsti bylą prieš Niksoną, nors gali būti, kad Atstovų Rūmai atmes reikalavimą tą bylą tęsti.

IŠ VISO PASAULIO

MASKVA. — Sovietų Sąjunga vėl paleido į erdves naują Kosmos satelitą. Kaip Tass praneša, šešių dienų bėgyje paleistas antras satelitas. Kosmos 672, pastatytas „tolimesniam erdvių tyrinėjimui“, funkcionuojąs normaliai, skelbia sovietų žinių agentūra, bet neskelbia, kad tai yra vienas iš visos serijos satelitų, kurie siunčia labai slapstas informacijas, jų tarpe ir kariškas.

WASHINGTONAS. — Du Georgijos kongresmenai — Dawson Matris ir William Stuckey, abudu demokratai, pateikė JAV Atstovų Rūmams įstatymo sumanymą, siūlant suteikti buvusiam Richard M. Niksonui imunitetą, kad jis nebūtų traukiamas valstijų, nei federal, teisman. Pasiūlymas perduotas Atst. Rūmų teisinių komitetui.

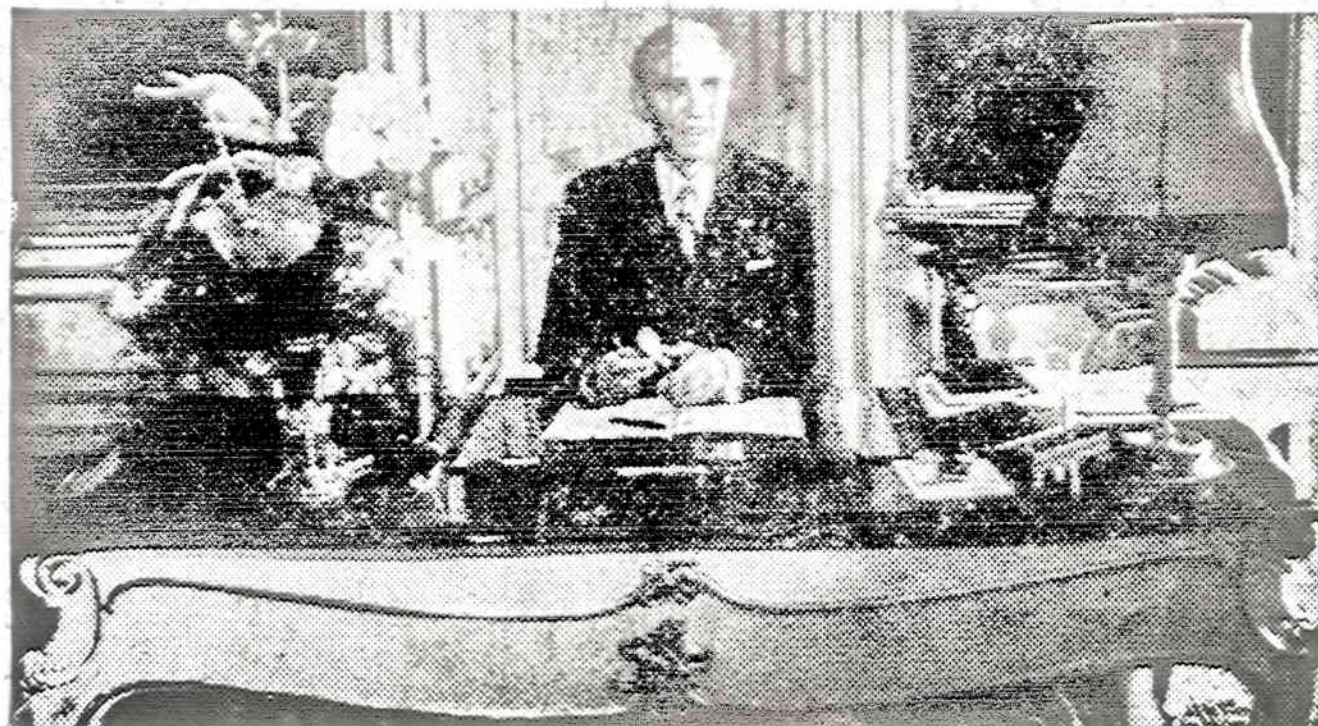
QUAGADOUGOU, Afrika. — Sovietų statytas paštai ir keleiviams gabenti lėktuvus Iliušin 18 su 60 asmenų keleivių ir igulų praeito sekmadienio naktį pritrūkus kuro bandė nusileisti ant plento, bet nukrito ir sudužo. Iš žmonių 46 buvo užmušti ir likusieji 14 sužeisti. Lėktuvas buvo pakeliamas iš Bamako, Mali, ir skrido į Kano, Nigeriją, ir Mekką.

TOKIO. — Japonijos ministras pirmininkas Kakuei Tanaka pasakė, kad maždaug ateinanti mėnesį jis keliaus į Washingtoną pasimatyti su prezidentu Fordu, bet Japonijos užsienio reikalų ministerijos atstovas pasisakė tuo tarpu nieko apie Tanakos vizitą negalys pasakyti, nors pastaruoju metu apie tai esą daug kalbama.

LONDONAS. — Išvarytasis Kipro salos prezidentas arkivyskupas Makarios prieš graikų ortodoksų bažnyčios Londone buvo entuziastiškai pasitiktas apie 7 tūkstančių žmonių minios, kurių jį sveikino, verkė ir rožių lapeliais barstė. Minia sudarė didžiąją dalimi Kipro salos gyventojų graikiai ortodoksai (stačiatikiai), kurie dabar gyvena Britanijoje.

MINNEAPOLIS, Min. — Kol ši žinia pasieks skaitytojus, Joseph Gagnon, greičiausia, bus marškinius atgavęs. Dar 1958 metais senatoriui Hubert Humphrey atvažiavus į Minnesotą sostinėje Minneapolis-St. Paul praeito savaitės Gagnon pasikolin-damas savo marškinius. Šešiolikai metų praėjus Mr. Gagnon prašė Humphrey laiška, primindamas negrąžintus marškinius ir netrukus gavo paties senatoriaus ranka rašytą tokį laiška: „Aš pasakiau savo sekretoriui įpakuoti ir dėžutę vienus iš mano geresnių marškinių ir Tamstai išsiųsti. Tikiu, kad tiks, tik rankovės gali būti truputį paigos“.

Meras Daley šiandien negalės dalyvauti prezidento Fordo sušauktame Baltųjų Rūmų pasitarime. Gydytojas dar neleidžia Chicago merui važinėti. Šiandien prezidentas tarsis su didesnių miestų merais.

Savo laiku žiuose rūmuose karaliavo Austrijos Vengrijos imperatoriai Habsburgai, bet šiandien tuose rūmuose gyvena Austrijos prezidentai. Paveiksle matome Rudolfą Kirchschragerį, neseniai išrinktą penktąjį Austrijos prezidentą. Jis sėdi prie didžiojo imperatoriaus stalo.

NIKSONUI PATIKO PREZIDENTO G. FORDO KALBA KONGRESUI

SAN CLEMENTE, Cal. — Ričardas M. Niksonas labai atidžiai klausė prezidento Fordo kongresui sakytos kalbos. Prezidento kalba Niksonui tiek patiko, kad jis tuojau nutarė pasiųsti jam sveikinimo telegramą. Baltieji Rūmai pareiškė, kad gauta buvusio prezidento sveikinimo telegrama, bet nepaskelbtas jos turinys.

Fordas kongresui pasakė, kad jis laikysis prezidento Niksono vestos užsienio politikos, bet jis gerbs kiekvieno žmogaus teises, neklausys jo pasikalbėjimų ir neįsakinės policijai veržtis į įstaigas ar privačius namus. Visi suprato, kad ši užuomina buvo taikoma Niksono administracijai, bet niekas apie šį Fordo pareiškimą komentaru nedarė.

Pasisakė prieš užrakinamus diržus

WASHINGTONAS, D. C. — Atstovų rūmai, 337 balsais prieš 49, pasisakė prieš vyriausybės patvarkymus, liepiančius naujiems automobiliams įvesti elektrą rakinamus diržus. Saugumo reikalais besirūpinantieji pareigūnai naujų automobilių statytojams paruošė instrukcijas, kurios turi gana sudėtingą diržų rakinimo sistemą. Naujosios mašinose automobilio savininkas ir keleiviai privalo užsidėti ir prisiveržti diržus. Jeigu diržai nėra tinkamai uždėti, tai negalima užvesti motoro. Didelei kongreso atstovų daugumai tokios saugumo priemonės atrodo labai sudėtingos ir nepraktiškos.

Plėšikai autobusuose

CAMARILLO, Calif. Trys ginkluoti banditai juodžiai įsėdė Hollywoode ir Greyhound autobuso pakeliui į San Francisco, apšėlavę 34 keleivius, vieną keleivį sumušė ir pririnkę apie \$3,000 grynais pinigais, kelių kėjų ir brangenybių, liepė jų nurodytoje vietoje autobusą sustabdyti ir apšėlavę autobusą sėdo į jų laukusį automobilį ir nuvažiavo.

Plėšikai turėjo revolverius ir nutrupintą šautuvą. Vienas revolveris laikė prie autobuso šoferio galvas, antras atsistojo prie durų, o trečias baltuosius keleivius keikdamas ir grasindamas rinko iš jų pinigus.

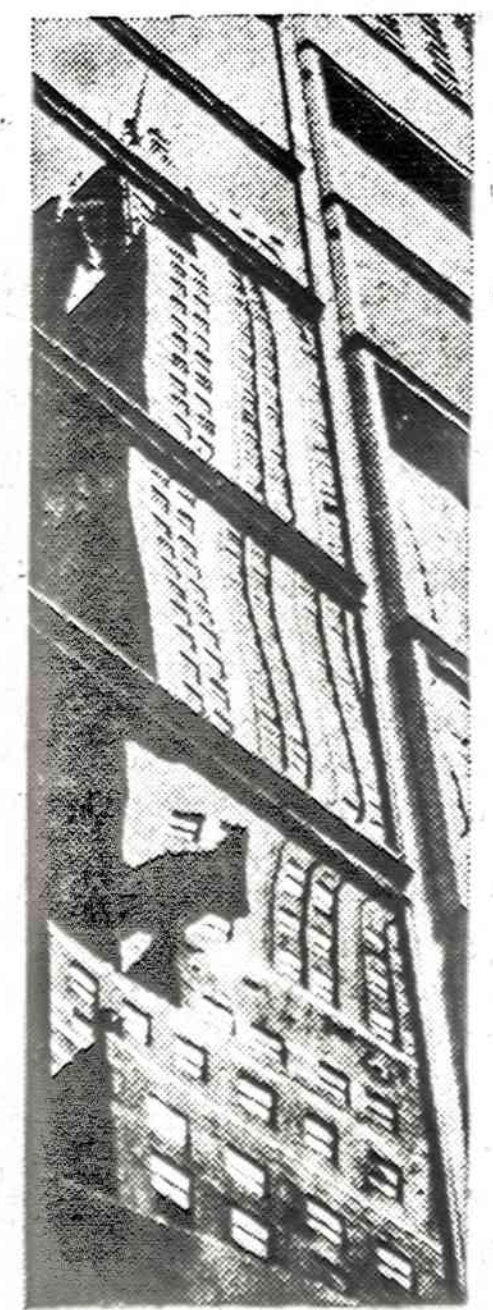
Meras Daley šiandien negalės dalyvauti prezidento Fordo sušauktame Baltųjų Rūmų pasitarime. Gydytojas dar neleidžia Chicago merui važinėti. Šiandien prezidentas tarsis su didesnių miestų merais.

Vandalai padegė Niksonienės namą

CERRITOS, Calif. — Policijos pranešimu praeito sekmadienio rytą kažkas buvo padegęs buv. prezidentienės Niksonienės namus, kuriuose ji užaugo. Ugnį pastebėjo berniukas apie 6 valandą ryto atnešė laikraščius ir ugniagesiai gaisrą užgesino dar nespėjus išsiplesti. Nuostolių padaryta nedaugiau kaip už \$1,500. Buvusioji Amerikos First Lady, Thelma (Pat) Ryan, gimusi Ely miestelyje, Nevado, dar tebebūdama 1 metų amžiaus su savo tėvais 1912 metais iš Ely atsikėlė į Cerritos, Cal., kur jos tėvas pradėjo ūkininkauti.

LONDONAS. — Balėto šokėjas Valerij Panov, kurį sovietai leido emigruoti iš SSSR praėjusio mėnesio, įsijungęs į 35 žydų būrį demonstravo prie Sovietų Sąjungos ambasados, protestuodamas ir reikalaujamas, kad sovietai leistų mokslininkui Viktorui Polski emigruoti į Izraelį.

BEAVER FALLS, Pa. — Nelie Clearfoss, 19 metų amžiaus, pasisakė trauksiantis teismo atsakomybėn U. S. Karo aviaciją, kuri ją pašalino iš tarnybos už tai, kad ji yra netekėjusi ir nėščia. Ji aiškina, kad ją priimant į aviacijos tarnybą jau buvusi nėščia pati to nežinodama.

New Yorko Chrysler bendrovės namas yra vienas aukščiausių. Šiame paveiksle milijonus dolerių vertas Chrysler bendrovės namas atrodo beprasdas pleišti. Bet tai yra netiesa. Paveiksle matome greta esančio namo šėlius ir kelias atplaišas.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

★ Gyventojų pravedami apklusinėjimai rodo, kad dauguma pritaria Niksono atsistatydinimui, bet jie nenorėtų, kad jį trauktų teisman.

♦ Turkijos valdžia įteikė Graikijai ultimatumą, 24 valandų laikotarpyje priimti Turkijos planą Kipro salai valdyti. Turkija siūlo padalyti salą į autonomiškus kantonus. Jeigu graikai, atidėlios, tai tada Turkija imsis priemonių salos administracijai. Turkija nelauks atidėliojimų arba naujų projektų.

♦ Šaltis užmušė 8 Sovietų Sąjungos moteris, pasiryžusias pasiekti Pamiro kalnų viršūnę. Pasiekė netoli kalno viršūnės, bet nepaprastai šaltis ir stiprus vėjas privertė jas leistis žemyn ir ieškoti užuovėjos. Ten jos ir sušalo. Rasti 7 moterų lavonai, o viena moteris vėjo galejo būti nušauta pakalnės ir užmušta. Ten galėjo būti ir ne rusių.

♦ Kairieji peronistai nebe-klausio ponios „prezidentienės“. Jie atsisakė padėti ginklų, o vakar jie jau ėmėsi valstybės valymo darbo. Praeitą naktį jie nušovė 16 „marksistų“, kuriais vadina net dešiniuosius peronistus. Kariuomenė yra pasiryžusi pavartoti jėgą prezidentinės įsakymui vykdyti.

♦ Krašte buvo vedama intensyvi kampanija prieš rūkymą, nurodant dūmų sukeliamą plaučių vėžį, bet federalinė prekybos komisija praneša, kad praeitais metais surūkyta daugiau cigarečių, negu bet kada.

♦ Senatorius Mansfield pranešė banko reikalų komitetui, kad tuojau svarstytų prezidento Fordo patarimą tvarkyti algų ir kainų įstatymą, reikalingą infliacijai sustabdyti. Atstovų rūmų banko komiteto pirmininkas pasistatė bendradarbiauti su senato komitetu.

♦ Sekretorius Butz pranešavo, kad sausra nepadarė ūkiams tokių didelių nuostolių, kokius pranašauja ūkininkai. Praeitais savaitės lietus reikalą pataisė.

♦ Teisėjas Sirica ties teismo posėdžius rugs. 9 dieną, jeigu valstybės gynėjas nepadarys kitokio pasiūlymo. Įstatymus su-laužusieji privalo būti baudžiami.

PREZIDENTAS PRAŠO PAGALBOS INFLIACIJAI SUSTABDYTI

Kongreso atstovai keliais atvejais ilgai plojo naujam prezidentui

WASHINGTON, D. C. — Kongreso ir senato atstovai, susirinkę į bendrą posėdį, labai ilgai plojo naujai išrinktam prezidentui Geraldui Fordui. Senatoriams ir kongreso atstovams patiko prezidento paruošta ir išdėstyta programa valstybei valdyti.

Prezidentas Fordas turi \$256,378

WASHINGTONAS, D. C. — Prezidentas Geraldas Fordas, užimdamas valstybės prezidento pareigas, paskelbė turimą tur-tą. Pasirodo, kad dabartinis prezidentas turi įvairaus turto \$256,378 sumai. Prezidento pinigai laikomi taupymo bendrovių sąskaitose. Jis turi nusipir-kęs akcijų ir kelias apdrandas.

Kiekvieną metų Fordas gaus \$200,000 algos ir \$50,000 atstovavimo išlaidoms.

Prezidento Niksono netto tur-tas pradedant prezidentauti pir-mąjį terminą buvo \$307,141, gi 1973 m. gegužės 31 d. jau buvo \$388,522.

Fordas nuo savo visų uždarbių \$375,402 už laikotarpį nuo 1967 iki 1972 metų sumokėjo fede-ralinių mokesčių \$150,091, gą Niksono pajamos nuo 1969 iki 1972 metų buvo \$1,122,264; bet pajamų mokesčių jis sumokėjo tik \$78,650.

Prezidento Fordo gimtieji namai

CHICAGO. — Chicago Tri-bune perspausdino iš Knight Newspapers informaciją, kur be kt. rašoma:

Grand Rapids, Mich. — Įmo-kėjus mažiau kaip \$500 rankpi-nigui, už \$9,000 morgičių parduo-dama istoriją — trijų aukštų me-disinos namas, kuriame presiden-tas Fordas užaugo. Dar 1923, kai Gerald R. Ford į šį 4 miega-mųjų namą 649 Union st. at-kėlė savo šeimą, tai buvo graži rezidencija ir visa apylinkė bu-vo apgyventa aukštesnės viduri-nės klasės piliečių.

Šiandien tas namas yra tuš-čias. Langai vandalų išmušti, gonkų vieliniai tinklai nuo uodų išplešyti, kiemo veja priteršta ir pribarstyta tuščių vyno, like-rių ir „minkštų gėrimų bonkų ir skardinių, cementiniai take-liai sunsproginėję ir pikžolėmis apaugę. Daugumas baltosios rasės gyventojų iš tos apylin-kės išsikėlė, o Fordai dar 1930 m. išsikėlė į East Grand Ra-pids, 2153 Lake Dr., į pasitu-rinčiųjų apylinkę.

Dabar senojio vietos gyvena vidurinės žemesniosios klasės juodieji piliečiai, kurie neturi fondų senus namus išlaikyti ge-rame stovyje...

Kongresas žada bendradarbiauti

WASHINGTONAS. — Rody-damas prielankumą ir draugiš-kumą Kongresas nieko nelauk-damas priėmė rezoliuciją, užtik-rindamas prezidentui Gerald R. Fordui savo tvirtą bendradar-biavimą ir linkėdamas geriausios kloties pareigose. Rezoliu-cija Senate buvo priimta visais balsais be debatų ir be opozici-jos.

Pačioje savo kalbos pradžioje prezidentas pareiškė, kad kraš-to būklė yra gera, bet didelį pa-vojų sudaro stiprėjanti infliaci-ja. Prezidentas yra pasiryžęs infliaciją sustabdyti, bet jis ži-no, jog tai yra ne vieno žmogaus darbas. Prezidentas kreipėsi į senato ir kongreso atstovus pa-galbos šioje kovoje. Jis nenori vartoti prievartos, bet jis no-ri, kad būtų atgaivinta algų ir kainų kontrolė. Jis pats pasiž-dėjo vadovauti komisijai, besi-rūpinančiai dolerio pajėgumu.

Prezidentas pareiškė, kad jis tęs prezidento Niksono vestą už-sienio politiką. Salėje sėdėjo valstybės sekretorius. Presiden-tas pabrėžė, kad gali būti gera užsienio politika, kai kraštas yra stiprus. Atlanto Sąjungai ir Ja-ponijai prezidentas pareiškė, kad jis yra pasiryžęs tęsti iki šio me-to vestą politiką ir tartis įvai-riais kylančiais klausimais. Azi-jos tautos prezidentas prižadė-jo padėti kovoti už nepriklau-somybę, saugumą ir ekonominį augimą. Sovietų Sąjungai pa-reiškė, kad jis laikysis paskuti-niais trim metais padarytų susi-tarimų ir bandys siekti taikos. Kinijos vyriausybei pasakė kad jis laikysis Sanchajuje padary-tų susitarimų. Jam atrodo, kad tie susitarimai abiem pusėm bu-vo ir yra naudingi.

Artimuose rytuose prezidentas sieks taikos. Jis džiaugiasi, kad amerikiečiams pavyko įtikinti kariaujančias puses padaryti pa-laubas ir siekti taikos. Prezi-dentas yra pasiryžęs siekti nuo-latines taikos ne tik Artimuose Rytuose, bet ir kitose pasaulio dalyse. Be to, prezidentas nedvi-prasmiskai pasižadėjo remti Jungtines Tautas ir įvairias šios didelės organizacijos įstaigas.

Bet ilgiausį ir garsiausį ap-dolimentų prezidentas susilau-kė, kai jis patarė balsuotojams — demokratams ir respubliko-nams — balsuoti už tuos kandi-datus, kurie yra pasiryžę apkar-pyti federalinės valdžios išlai-das. Iš kongreso prezidentas ne-laukia medaus mėnesio, bet jis nori gerų vedybų. Jis yra pasi-ryžęs bendradarbiauti su kon-gresu. Fordas prižadėjo kongre-są informuoti apie visus valsty-bės reikalus, bandys sutaisyti, darys kompromisą ir bendradar-biaus. Fordas ilgus metus buvo respublikonų frakcijos vadas. Jis mokojo sugyventi su kongre-so atstovais ir visuomet siekė kompromiso, kai negalėdavo su-derinti priešingų pusių.

Prezidentas prižadėjo gerbti žmogaus teises. Jo administra-cija nesiklausys pasikalbėjimų telefonais ir nesivers į privačius butus. Šis pareiškimas susilau-kė ilgiausio plojimo.

♦ Aukščiausia „tarybos“ pir-mininkas N. Podgornas pasveiki-no Geraldą Fordą, užėmusį JAV prezidentūrą. Podgornas reiškia vilties, kad abi didžiosios vals-tybės ir ateityje sieks taikos pa-saulyje ir stiprins prekybą.

PENSININKŲ DIENOS VAKARUOSE

Parodų, ekskursijų ir reginių išpūdziai

SAN JOSE. — Dabar yra žemesnio parodų laikas. Nesenai lankėm tolimesnę, o šį kartą gretimą apskrities (Alameda) parodą, surengtą mažame (apie 5,000 gyv.) Pleasanton mieste, kuriame yra parodoms pastatai ir net aikštė su atit. pastais ir įrengimais arklių lenktynėms.

Atvažiuojame "senior day", tad už įėjimą mokėti nereikėjo.

As, kaip žemdirbio sūnus, pirmoje eilėje einu apžiūrėti galvijų. Čia dar ir tuo gerai, kad netoliese įėjimo buvo pastogės gyvuliams. Kiaulių buvo įvairaus dydžio ir plauko (juodų, margų, rudų ir baltų). Daug ir gražių avių. Nemažai ožkų. (Mačiau tokį mielą vaizdą: du 8-9 metų berniukai kerpamąją mašinėlę lygino ožkos snuokio plaukus. Vienas laikė galvą, o kitas ožkai palei lūpas mašinėlę lygino. Neįkrentes užklausan, ar nepanaudosite "lipštiką". Visi nuosirdžiai pasijuokėme). Labai daug trumparačių ar beračių karvių (juodmargių, angus ir kt.), puikių ir didelių jautių, kuriuos plovė vandens švirkštais, o jie ramiausiai stovėjo (matyti, tai jiems ne naujiena). Daug karvių apgaubtos spec. "chalatais", kad neišsimėšintų. Dvi didelės pasiūrės įvairaus dydžio ir plauko kralikų (triušių).

Mačiau didelę kolekciją įvairiausių raštų ir formų, išpintų riekmės neapdirbtų gražiųjų akmenų, taip pat indų gražių rankdarbių (dėžutės, krepšėliai, juostos, plunksnos ir kt.), įvairių spalvų ir paskirties stiklo gaminių (stiklinės, sviestinės, lėkštelės ir kt.), kolekciją žiedų, papuoštų įvairiausiai akmenimis. Smulkiają pramonę atstovavo baldų, rūbų, papuošalų, žaislų ir kt. gamyklos, o prekybos įmonės — pilna didžiulė sporto salė su įvairiausiai pasiūlymais.

Buvo, bet nedaug, dailės paveikslų ir puikių nuotraukų. Spec. lentoje pažymėta, kad už jautieną (roast boneless chuck) mokama: Japonijoje — 5.68 dol., Švedijoje — 1.96 dol., Danijoje — 1.53 dol., Belgijoje — 1.71 dol., Prancūzijoje — 1.34 dol., o JAV — 1.29 dol. už sv. ra.

Tarp kita ko tokia statistika: 1) Alameda apskrityje 1956 m. buvo 890,000 gyv., o dabar — 1,950,800 gyventojų, ir 2) dėl pramonės įmonių ir miestelių gyv. namų statybos, apskritis kasmet nustoja 1500 akrų dirbamos žemės.

Parodoje pavaizduota (marketas) ateities farma: 500 akrų farma ištiesai dengta gautu stogu. Numatomas derlius keturis kart didesnis nei šiandien.

Parodos rajone yra ir mažas muziejėlis, kuriame pavaizduoti šios apylinkės kūrėjai — žymieji asmenys. Muziejus esąs riekmės neapdirbtų gražiųjų

akmenų, taip pat indų gražių rankdarbių (dėžutės, krepšėliai, juostos, plunksnos ir kt.), įvairių spalvų ir paskirties stiklo gaminių (stiklinės, sviestinės, lėkštelės ir kt.), kolekciją žiedų, papuoštų įvairiausiai akmenimis. Smulkiają pramonę atstovavo baldų, rūbų, papuošalų, žaislų ir kt. gamyklos, o prekybos įmonės — pilna didžiulė sporto salė su įvairiausiai pasiūlymais.

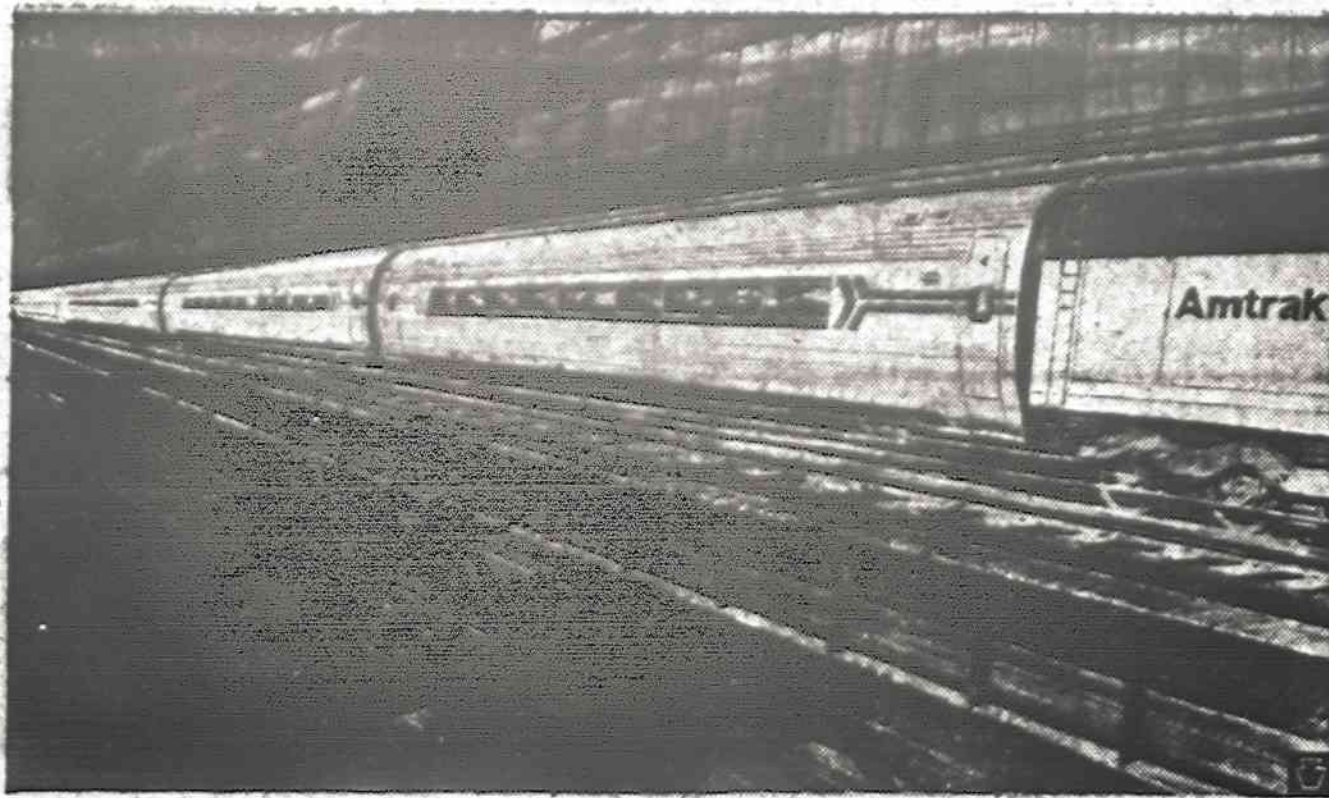
Buvo, bet nedaug, dailės paveikslų ir puikių nuotraukų.

Spec. lentoje pažymėta, kad už jautieną (roast boneless chuck) mokama: Japonijoje — 5.68 dol., Švedijoje — 1.96 dol., Danijoje — 1.53 dol., Belgijoje — 1.71 dol., Prancūzijoje — 1.34 dol., o JAV — 1.29 dol. už sv. ra.

Tarp kita ko tokia statistika: 1) Alameda apskrityje 1956 m. buvo 890,000 gyv., o dabar — 1,950,800 gyventojų, ir 2) dėl pramonės įmonių ir miestelių gyv. namų statybos, apskritis kasmet nustoja 1500 akrų dirbamos žemės.

Parodoje pavaizduota (marketas) ateities farma: 500 akrų farma ištiesai dengta gautu stogu. Numatomas derlius keturis kart didesnis nei šiandien.

Parodos rajone yra ir mažas muziejėlis, kuriame pavaizduoti šios apylinkės kūrėjai — žymieji asmenys. Muziejus esąs riekmės neapdirbtų gražiųjų

An artist's drawing of new high-performance passenger cars ordered by Amtrak from the Budd Company of Philadelphia. Amtrak has ordered 257 of the new cars which will operate on high density routes in the East and Midwest. The cars, which resemble Metroliners from the outside but have redesigned interiors, will be hauled by electric or diesel locomotives. The first of the new cars will be delivered next Spring.

pastatai, parodai pasibaigus uždaromi.

Bendrai, ši paroda, kad ir mažame miestuke, žymiai turtingesnė ir įdomesnė nei ankščiau motytoji Sonoma-Maria apskrityje Petaluma mieste.

Parodos metu buvo ir arklių lenktynės, kurių vieną numerį mačiau ir aš per tvorą. (Už įėjimą vidun reikėjo mokėti 1.5 dol., o aš pagailėjau).

San Francisco Union gatvė

Antroji ekskursija vyko į San Francisco praeiti — pasivaikščioti išgarsinta Union g-vė. Kuo gi ji garsi? Manau, kad tai nuopelnas apskirų prekybinių, kurie savo apylinkėi išgarsinti yra išleidę spec. brošiūrėlę. Toje brošiūroje palieta ankstyvesniųjų laikų tos apylinkės istorijos gabalėlių (ganėsi būriai karvių, kurios teikė šviežaus pieno, o moterys plovė įgulus karininkų baltinius, nes čia vanduo buvęs minkštas), surašė visas tos apylinkės dabarties žymes, krautuves, paveikslų galerijas, restoranus ir kt. Tiesa, per keletą striugų blokų čia galima rasti įvairių išdirbinių iš Azijos, rankdarbių iš Meksikos, audinių iš Afganistano, įvairių prekių iš Japonijos, Italijos ir kt. Netruksta čia sporto rūbų, apavų, gražių (antikinių?) baldų, muzikos instrumentų, indų, lempų, sidabrinų peilių, šakutių ir kt., o taip pat ir pieštų bei atspausdintų paveikslų galerijų, bankų, grožio salonų ir t. t.

Vieną žodžiu, į propagandą investuotas pinigais čia duoda gerą pelną — lankytojų daug.

Standard Oil Co. muziejus

Pasistiprinę — užkandę Union g-vėje, važiuojame Standard Oil Co. nesenai įrengto muziejaus pamatyti.

Co. pastatas miesto centre 22 aukštų, nesenai baigtas statyti. Pirmame aukšte yra muziejus, kuriame pavaizduoti naftai (alyvai) pasiekti grėžimo darbai: tiesios ir laužtos linijos — skylių, žemės sluoksniai, pagal žemės gruntą naudotini grąžtai ir kt.

Pavaizduoti ir 1859 m. alyvos pionieriai Pensilvanijoje (negiliai skylių grėžė kojų spaudimu, o į viršų iškelavo išlenktą kartis). Puiki dabartinės alyvos rafinacijos miniatura. Besidomį alyvos pasiekimu, manau šiek tiek medžiagos rastų ir šiame muziejuje.

Pastatas, su bene 8 keltuvas ir puikiais įrengimais, kaštavo apie 25,000,000 dol.

Antrame aukšte yra valgykla — užkandinė, kurioje mus — pensininkus pavaisino kava ir piragais.

Berkeley ir Tilden parkas

Trečioji ekskursija vyko apsilankyti Berkeley mieste ir Tilden parke.

Atvažiuojame universitetu Berkeley garsų miestą, soferis pavėžino mus svarbesnėmis universiteto gatvėmis, o po to busas kopė į kalnus. Atkalnėje matėme rožių sodą ir daug gražių privačių pastatų. Kelias labai vingiuotas. Tą dieną įlanka buvo padengta rūku, tad virš rūko matėsi San Francisco didžiųjų

pastatų ir Golden Gate tilto viršūnės.

Persiritus per pirmuosius kalnus, įvažiuojama į steigėjo vardu — Tilden parką. Parkas didelis — 2,065 akrų. Be eilės kelių pasivažinėti ir sustoti, į kalnus kopimo takų ir kt., parke yra 2-3 blokų tvenkinys — ežeras, kuriame, apsimokėjus 10-25 ct., galima maudytis. (Tai retas dalykas Kalifornijoje; nors čia, tiesa, yra daug tvenkinių — ežerų, bet juose maudytis draudžia ma, nes vanduo naudojamas gerimui). Be to, parke yra kukli užkandinė, golfui laukas, puikūs ir masyvūs įrengimai ratu pasivažinėti (merry-go-round), galima arkliais pajodinėti, yra botanikos sodas, mažuotis aerodromas ir miniatiūrinis, 70 metų amžiaus (ir dar neišėjęs "pensijon") anglimis kurenamas garvežiuokas su keleta mažų vagonėlių lankytojams pavėžinti. (Už traukinėlių kelionę, apie 10 blokų, pensininkai sumokėjo po 16 centų; jaunas dieneles prisimindami, gavavi buvom pakartoti).

Parke ir iš viso pakelėse matėsi daug nudžiūvusių eukaliptų, kurie išsėlę užpėrė žiemą. Dalis jų iškirsta ir suversta į didžiules krūvas, bet daug dar stovi. Gaisro atveju, tai būtų didelė nelaimė.

Važiuojant magistraliniu keliu kalnuotomis ir apgyventomis vietomis, atrodo lyg daugiau nieko nėra kaip tik keliai ir dar kartą keliai: įvažiavimo, išvažiavimo, pervažiavimo ir eibės tiltų.

Simfoninio orkestro koncertas

Ketvirtosios ekskursijos intencija — išklausyti San Francisco simfoninio orkestro koncertą, rengtą Stern Grone amfiteatre, San Francisco.

Minimas amfiteatras yra žemai dauboje, tarpukalny, tad porą blokų žemyn paėiti nesudėję "jaunuoliams" sunkumo, bet grįžti atgal buvo didelė problema. Laimė, kad padėjo miesto transporto skyrius, paskirdamas nedidelį busą seniesiems, dargi nemokamai pasinaudoti.

Miela buvo išklausyti puikaus simfoninio orkestro koncertą. Buvo išpildyta: Rossini uvertiura, Chopin koncertas pianui ir orkestrui, J. Strauss valsų gabalėlis, ištraukos iš filmo "Fiddler on the roof", Hamelisch Joplin ir kt. kompozitorių kūrinių. Dirigavo muzikų pasauliui žinomas Bostono dirigentas A. Fiedler. Publikos buvo daug, gal apie 15,000.

Koncerto dieną San Francisco miestas buvo padengtas tiršta debesimis. Dalis atvykusių koncertan žmonių pasiskleidė dekius susėsti, o vėliau kai nepaprastai daug publikos prisirinko, taupant vietą, tai dekius dangstėsi, nes buvo vėsoka. O kai važiuojame namo, už keleto mylių nuo San Francisco pasirodė saulutė. Mat, rūkui — debesims pastoja kelią palei okėjaną esantieji kalnai. Ir taip, beveik visada — San Francisco debesuota ir vėsu, o San Jose šilta, malonu. Vasaros metu tarp šių dviejų miestų, esančių 50 mylių atstume, dažnai būna 15-18 laipsnių temperatūros skirtumas.

S. Šurkus

zultatas gaunasi toks: mokesčių mokėtojai už kiekvieną karštą valgį sumokėjo po \$5.37. Valgis, be abejo, buvo pagamintas nutrinistų, tad ir turime laukti kad reiks truputį brangiau mokėti.

Tai tikras pasiutimas, o tačiau paskelbtas kaip rimta žinia. Kiek daug yra mokesčių mokėtojų, kurie pietus moka po \$5? O tačiau ateinančiais metais mes už tą paikystę turėsime dar daugiau mokėti.

Kas čia yra penimas — tik ne senoliai ir kuo penimas — tik ne maistu!

Potvynis Oklahomoj

Po ilgos sausros, kurioje veik visiškai žuvo vasarą, praėjusį penktadienį užėjo smarkiausias lietus su audra ir perkūnija, sukeldamas didelius potvynius ir pridarydamas daug nuostolių.

Centrinėje Oklahomoje vanduo nunešė daug tiltų ir šalikėse daug automobilių nuskandino. Lietus be perstojo prilijo iki 10 colių, o prie Gaber, Okla., net 10.63 colių. Smarkios audros audros su lietu ir perkūnais siautė Arkansas, Mississippi slėnyje ir Atlanto pa-

Vyskupų "Watergate"

Išventinimas 11 moterų į kunigus nepaprastai sujaudino episkopų vyskupus. Chicago episkopų diocezijos vyskupas James Montgomery tą šventinimą vadina nelegaliu ir lygina su Watergate reikalais, bažnyčios nuostatus sulaužiusius 4 vyskupus "impyčianti".

Mažinerija Pensilvanijos, Maine, Costarika ir Colorado vyskupams sudrausti jau esanti sudaryta ir pradėdanti šiomis dienomis veikti, būtent šį trečiadienį Chicagoje įvyksta episkopų vyskupų Rūmų 223 narių susirinkimas, kurs nutarsias tuos "nusikaltėlius" vyskupus sudrausti ar visai iš pareigų atstatyti.

JAU BEVEIK ČEMPIONAS

Aštuonių mėnesių Pietų Afrikos gyventojas Harrigadas Valponė dar nemoka stovėti, bet jau puikiai plaukia. Nepaprastu kūdikiu stebisi visi, išskyrus motiną, kuri yra plaukimo čempionė.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelatu J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kietai viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniam. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knyga pasiūsiame adresatui, jei prisiųsite čekį arba Money Order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

U.S. POSTAL SERVICE

Ad No. 133—Reg. No. 84563—399 lines (3 cols. x 133 lines)—Newspapers, 1972

Printed in U.S.A.

I've seen the amount of mail we handle get bigger every year. Zip Code's the only way we've kept up with it.

Norman J. Rokusek
Foreman of Mail
Chicago, Ill.

Help us help you.

People depend upon the mail. Each time you use a Zip Code you help everybody's mail move faster. So use Zip Code on every letter you mail.

1. If you don't know a local Zip Code, check the Zip Code Section of your phone book.
2. For out-of-town Zip Codes, call us. Our number is in the Zip Code Section too.
3. For next-day delivery crosstown, Zip Code and mail by the last pickup before 5:00 p.m.
4. For next-day delivery to cities within 600 miles, Zip Code and mail before 4:00 p.m. from any specially marked Air Mail Box.
5. Always put your Zip Code on your return address. So people can copy it down.

Use Zip Code.

Your Postal Service

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

NAUJIENU RUDENINIS PIKNIKAS

IVYKS SEKMADIENI,

Rugsėjo mėn. 8 d. POLONIA GROVE

4604 ARCHER AVE. (prie 46-tos gatvės)

Visi lietuviai maloniai kviečiami į "N." pikniką

TAU, BRANGIOJI LIETUVA!

Lakūnas Julius Kumpikas šią kalbą pasakė prie Dariaus Girėno paminklo, 1974 liepos 19 d., Brooklyne, N. Y.

Mielie lietuviai ir lietuvės! Suširinkome šiandien prie šio garbingo paminklo pagerbti mūsų tautos didvyrius, lakūnus Steponą Darius ir Stasį Girėną.

Jau 41 metais praėjo nuo to tragiško įvykio Soldino miškuose, Vokietijoje. Mes visi gerai žinome, kad tai nebuvo nei lakūnų, nei lėktuvo kaltė. Tad kas atsitiko? 1933 metų liepos mėn. 17 dieną, anksti rytą jų lėktuvas buvo arti Soldino miestelio; apie 16 mylių į vakarus.

Toje pačioje vietoje buvo vokiečių S. S. ir S. D. slapta jaunų, kariškai apmokomų vokiečių stovykla, kuri nakties metu būdavo gerai apšviesta.

Atrodė, kad mūsų didvyriai nebuvo labai aukštai; skrido apie 500-700 metrų aukštyje. Nustatyta iš tų griaučių, kurie buvo surinkti, kad nebuvo aukštas skridimas. Oras buvo audringas. Labai tikra, kad vokiečių sargybiniai paleido ugnį, manydami, jog tai buvo prancūzų ar lenkų žvalgybinis lėktuvas, kuris sekė prasidėjusį vokiečių tautos apsiginklavinimą.

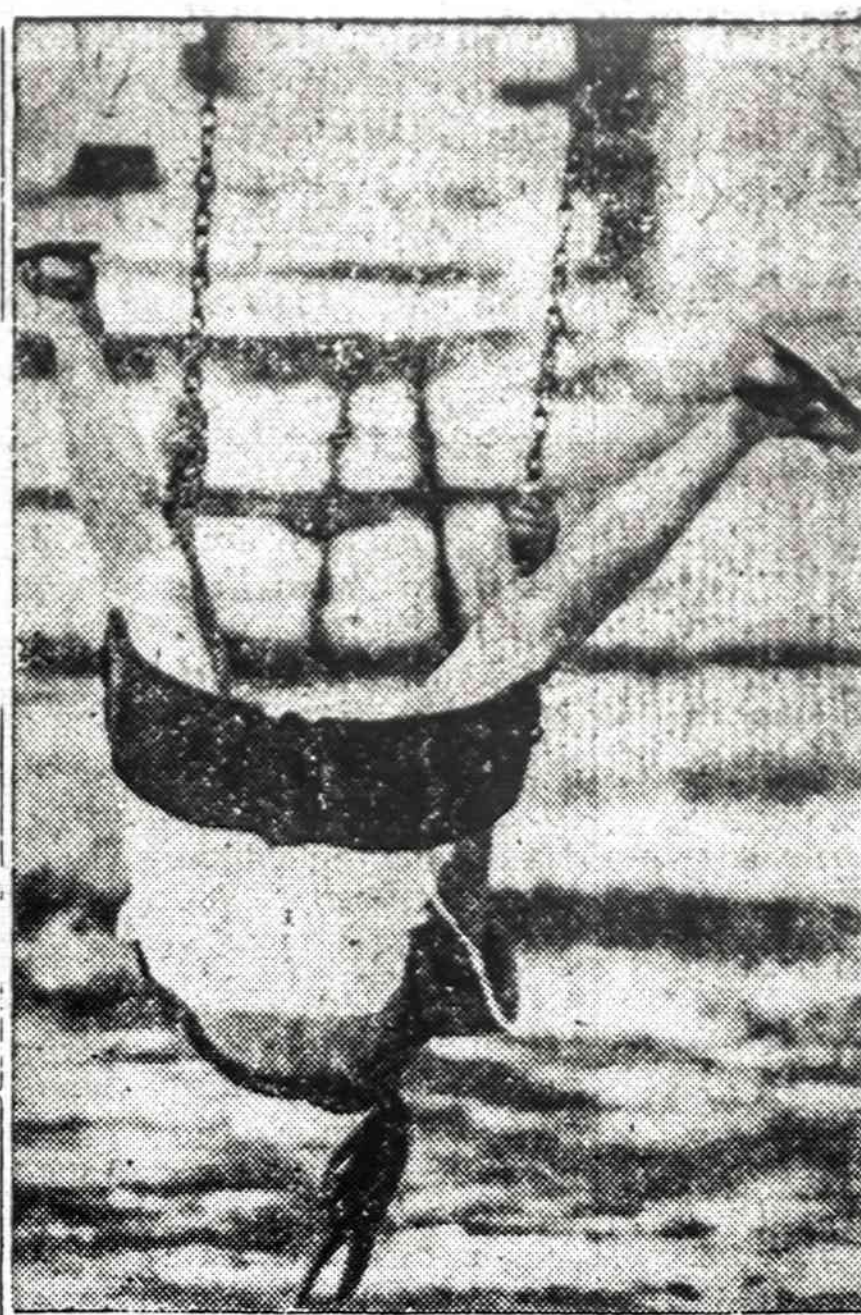
Tragedija įvyko! Darius ir Girėnas su Lituanica Lietuvos gyvi nepasiekė. Didžiausias lietuvių tautos nusiminimas buvo, kai liepos mėn. 19 dieną, po ilgo laukimo Kaune, buvo gauta žinia, kad Darius ir Girėnas žuvo prie Soldino.

Tuo metu aš tarnavau Lietuvos pasiuntinybėje Prahoje, Čekoslovakijoje. Kaip tik buvo sutapimas, kad atostogavau ir buvau Kaune. Negaliu apsaityti kokia skaudi buvo Lietuvai ta skriauda. Žmonės buvo praradę jausmą: vieni vertė, kiti grūmojo Vokietijos link ir norėjo keršyti, bet ką galėjo maža valstybė padaryti prieš milžiną kaimyną?

Be to, kai paaiškėjo, ką jie nušovė, vokiečiai labai apgalvestavo ir atsiprašė, kad tai buvo baisi klaida. Lakūnų kūnus ir Lituanicos likučius vokiečiai Lufthausos lėktuvas atgabeno į Kauną veltui. Jeigu vokiečiams iš anksto būtų buvę pranešta, kad Amerikos lietuviai perskridę Atlantą skris per Vokietiją, tragedija nebūtų įvykus.

Mes, jauni ir seni lietuviai, kentėjome suspaudę lūpas ir galvojome, kad ateityje viskas paaiškės apie didvyrių žuvimą. Balzamuos Dariaus ir Girėno kūnus, nieko nebuvo galima pamatyti, nei patikrinti, kas atsitiko. Bet atėjo laikas, kada Lietuvai buvo išstatyti Karo muziejų, Kaune.

Jau būdamas civilinis lakūnas lakūnas po parskridimo iš Prahos į Kauną, turėjau galimybės per pažintis su muziejaus vadovybės leidimu lankyti Karo Muziejų ir iš labai arti patikrin-

Dvi panašios žmogiškos pozos. Kairėje mergaitė supasi žaidimų parke Odessa, Tex., o dešinėje — Naujosios Meksikos kaubojus krenta nuo arklio rodeo varžybose.

ti lėktuvo likučius. Mano akys pamatė tris tikras kulky skyles benzino tankuose; vieną neaiškia deformuotą. Pašalietis muziejaus lankytojas negalėjo jų matyti, nes jos buvo labai dailiai užmaskuotos.

Kas buvo tie drąsieji transatlantiniai lakūnai, Darius ir Girėnas?

Jie buvo abu Lietuvos vaikai; maži nuvykę su tėvais į Jungtines Amerikos Valstybes. Steponas Darius grįžo į Lietuvą 1920 m. liepos mėn. Jį traukė Nepriklausoma Lietuva. 1921 m. liepos mėn. buvo priimtas į Karo Aviacijos skraidomąją grupę. Vėliau 1922 metais buvo paskirtas į mokomąją eskadrilę. Darius buvo pakeltas į kapitono laipsnį 1927 metais. Tačiau, apsimus padėčiai Lietuvoje, Darius nutarė grįžti atgal į Ameriką, svajodamas nuveikti, ką nors svarbaus, ryžtingo, ypatingo. Po to, kai 1927 metais Lindenbergas perskrido Atlantą, Darius pradėjo planuoti, kad ir lietuviai lakūnai gali padaryti tą patį.

Su Stasiu Girėnu jis susipažino 1928 m. Stasys Girėnas gimęs 1896 m. Raseinių apskrityje, Lietuvoje. 1910 m. atvyko į Ameriką. Gyveno Čikagoje. Pradžioje dirbo lietuviškam laikraščiui Naujienos. Pirmojo pasaulinio karo metu įstojo savanoriu į Amerikos kariuomenę. Buvo paskirtas į oro eskadrilę mechaniku. Po karo grįžo į Čikagą, dirbo taxi bendrovėje ir baigė lakūnų mokyklą, įsigydamas profesinio lakūno laipsnį.

Darius sudomino Girėną saplanu — perskristi Atlantą. Šiais laikais tai įprastas dalykas, tačiau tada tai buvo pavojinga ir didelė naujanybė. Pinigų lėktuvui pirkti jie turėjo, bet įrankiams įsigyti neužteko. Nutarė rinkti aukas iš Amerikos lietuvių, ruošdami aviacijos šventes, skraidindami norinčius pakilti į orą, darydami ore sudėtingus dalykus, kad patrauktų žiūrovus ir daugiau surinktų. Žmonės tuo skridimu labai domėjosi, aukojosi duosniai, pagal savo išgales. Lėktuvas reikėjo paruošti toliam skridimui. Buvo žmonių, kurie tam žygiui priešinosi ir lakūnus niekino.

Lietuviai vakaruose

Tautiniai namai progresuoja

Los Angeles Lietuvių tautinių Namų, 3356 Glendale Blvd., padėtis visą laiką stovi ant tvirtų pagrindų ir neša pelną: nuolatinės pajamos už pastoviai išnuo-

motas patalpas, o savaitgaliais salę. Todėl ir neišmokėtų skolų liko tik apie 10% namų vertės. Įvesta pagerinimų ir jau baigiamą įrengti svetainę su bufetu (projektas ir priežiūra architekt. Rimo Muloko).

Š. m. kovo 10 d. metinio T. N. dalininkų susirinkimo perrinkta namų valdyba pasiskirstė pareigomis taip: pirm. — Br. Dūda, I vicep. — Leo Oksas, II vice — St. Batkienė, izd. — Ed. Balceris, sekr. — Ged. Rukšėnas, nariai ypat. reik. — Alf. Giedraitis ir Ant. Mažeika; reviz. k-jas: Ema Dovydaitytė, Balis Mackiala ir Juozas Raibys.

Nauja valdyba per savo advokatą teisiškai pasirūpino Namų statuto kai kuriais pakeitimais. Nors statusas pasilieka tas pats — non profit organization, bet dabar kiekvienas Namų dalininkas galės: 1) savo narystės pažymėjimą (\$100 ar daugiau) nominaline verte perleisti kitam, 2) turėti 1 balsą nuo 100 dol., bet ne daugiau 50 balsų, 3) likvidacijos atveju gauti pel-

no dalį, proporcingą turėtų balsų skaičiui; 4) Namų dalininkais gali įstoti ir organizacijos, išrinkdamos Namų direktorių tarybą (valdybą) po 1 atstovą nuo kiekvieno 100 dol. įnašo, arba tik 1 atstovą, turintį tiek balsų, kiek ta organizacija yra įnešusi šimtų dolerių.

Baigiant verta pažymėti, kad Tautinių namų valdyba, apart visuomeninės veiklos ir posėdžių, už kuriuos sau asmeniško atlyginimo neima, retkarčiais suruošia ir pramogų. Viena iš tokių bus Tautiniuose namuose š. m. rugpjūčio 18 d., 12 val. — tai v-bos rengta ir Namų šeiminkės Ad. Skistimienės paruošta, visų lietuvių viešnagė, kurioje už 3 dol. asm. bus duodami geri tradiciniai pietūs; svetainėje bus įvairių gėrų bufetas, o salėje — muzika, šokiai, loterija ir kitokios linksmybės.

Adonis

centre yra neseniai pastatyti du aukščiausi dangoraižiai, vadinami World Trade Center. Abu pastatai yra po 1,350 pėdų aukščio ir vos per 90 pėdų nuo vienas kito atstu. Petis su draugais vieną rytą tarp tų dangoraižių ištempė vielą, per kurią Petis kartimi balansuodamas ne tik perėjo tas 90 pėdų, bet dar "kelionės metu" buvo ant vienos atsigulęs, ant jos apsisukinėjo ir šokinėjo, ir dar to negana — kojų letenomis į vielą užsikabinęs buvo galva žemyn nusileidęs. Apačioje susirinkusi žmonių monia buvo nepaprastai nustebinta. Bet žemyn nusileidusio akrobato jau policija laužė, nors nuo basmės "už trafiko trukdymą" ir kt. išgelbėjo teisėjas, bausmę dovanodamas su sąlyga, kad jis savo triukus parodys vaikams Central Parke.

Pavojus jūroms

Garsusis prancūzų okeanografas Jacques Cousteau perspėjo, kad jei nebus greičiausiai griebtasi priemonių apsaugoti okeanų ir jūrų vandenį nuo teršimo, tai po dešimties metų bus perbevaldžios leidimo nusteibino visą New Yorką. Šio miesto gyvybės.

Garsusis prancūzų okeanografas Jacques Cousteau perspėjo, kad jei nebus greičiausiai griebtasi priemonių apsaugoti okeanų ir jūrų vandenį nuo teršimo, tai po dešimties metų bus perbevaldžios leidimo nusteibino visą New Yorką. Šio miesto gyvybės.

Žmogus be nervų

NEW YORKAS. — Atvykęs iš Paryžiaus pagarsėjęs Europoje ant įtemptų vielų vaikščiojojas Philippe Petit, 25 metų amžiaus, be valdžios leidimo nusteibino visą New Yorką. Šio miesto gyvybės.

Garsusis prancūzų okeanografas Jacques Cousteau perspėjo, kad jei nebus greičiausiai griebtasi priemonių apsaugoti okeanų ir jūrų vandenį nuo teršimo, tai po dešimties metų bus perbevaldžios leidimo nusteibino visą New Yorką. Šio miesto gyvybės.

DR. KAZYS GRINIUS ATSIMINIMAI IR MINTYS

II tomas, 1962 m. Gražiais viršeliais. Kaina \$5.00.

Išleido Dr. Kazio Griniaus Komitetas. Knyga galima nusipirkti "Naujienose" už \$5.00, užsakant paštu reikia pridėti 25 centus pašto išlaidoms apmokėti. Taip pat galima įsigyti ir pirmąjį "Atsiminimų ir minčių" tomą (neišsta) už \$2.00.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street — Chicago, 60608

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausė jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražius istorijus. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasiskaitymams nusipirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kiekvieną, kas jį atsimena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Rūko lengvas, vaizduos, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išievių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIEŲ ADMINISTRACIJOJE"

Jau kuris laikas atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Alekso Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvų gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvažiavęs lietuvius, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 48 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmingų žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, bendrai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu ir pasiūti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažų deimantų spindulius, žiedų apkeičio medžių šakas žirginia, kaip konfetėmis ir pamažu įveda gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaizduose svajoją, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Vaičiūnienė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos Kišeninio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkų Juzė, EILERASČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIEŠNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLŪDI - LIŪDI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eiliuoti pasakojimai apie 3 šventintus lietuvaites senovės laikais su autorine iliustracijomis. \$5.00.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių šilė", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balyz Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santvaras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eiliuoti kūrinių liai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Grudis, AGUONOS IŠ SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyrvolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
18. Adomas Jasas, BŪK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami įsigyti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginių orderių.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiųntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

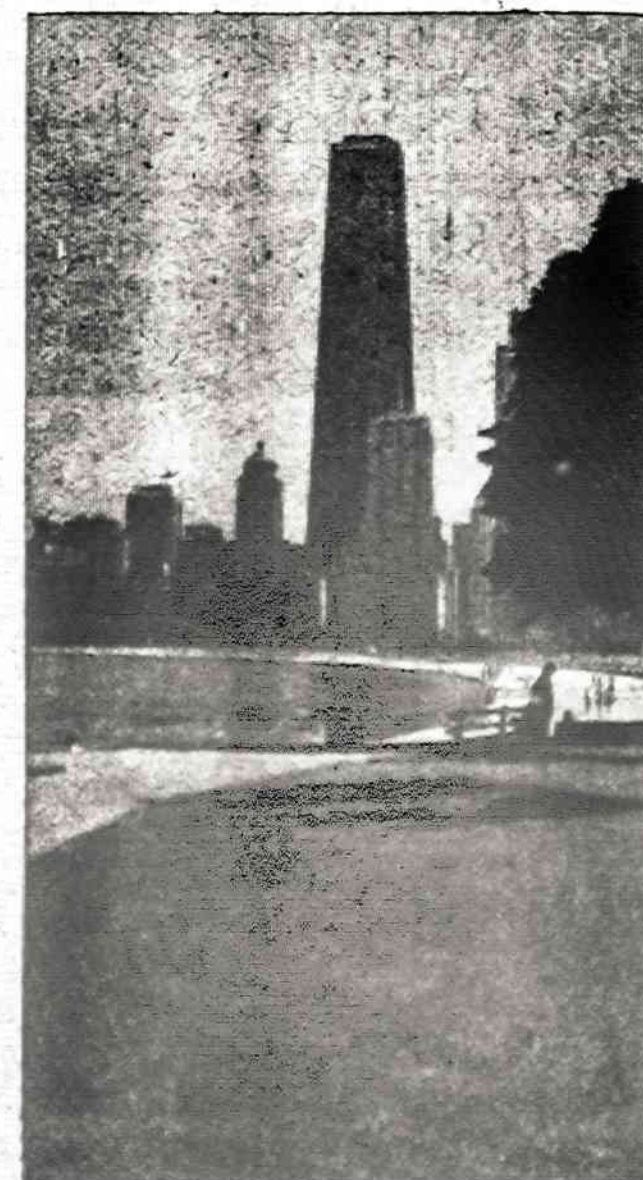
Ansambliai, chorai, grupės, užsakydamos 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiųntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuostabių nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year; other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestuose:	
metams	\$24.00
pusei metų	\$13.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitoje JAV vietose:	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.50
vienam mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50
Užsienio:	
metams	\$25.00
pusei metų	\$13.00
vienam mėnesiui	\$3.50

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Okupantas tikrins mokytojus

Praeitais metais okupantas patikrino visus Lietuvos komunistų partijos narius. Šiais metais okupantas planuoja patikrinti visus Lietuvoje dirbančius mokytojus.

Partijos narių tikrinimas buvo vadinamas "dokumentų keitimas". Lietuvos mokytojų tikrinimas vadina "mokytojų atestacija". Visa eilė partijos narių nei nepajuto, kai iš partijos buvo išbraukti. Nieko jiems nesakė, niekas jų neklausinėjo, bet jiems nepakeitė senų partijos bilietai. Visi veiklūs partijos nariai gavo naujus "partijos dokumentus". Neveiklūs ar abejojantieji "komunistų partijos išmintimi" pasilikio su senais dokumentais. Bet šiandien — senas dokumentas — tai vilko bilietas. Labai seni partijos nariai to nesuprato, bet apdairėnėji — žino. Buvusiam partijos nariui pavojingiau gyventi Sovietų Sąjungoje, negu partijoje visai nebuvusiam žmogui.

Kai Ulrichas nuteisė ir Ježovas sušaudė Zinovjevą, Kamenevą ir kelis kitus komunistų partijos politinio biuro narius ir visoje Rusijoje nei vienas partijos skyrius nepakėlė protesto balso, tai Stalinas įsakė Ježovui tuojau visame krašte sušaudyti 5,000 senų bolševikų. Įsakytą buvo juos šaudyti be teismo, be jokio tardymo, be jokio apklausinėjimo. Ježovas tokias instrukcijas išsiuntinėjo kiekvienos srities čekos viršininkui ir įsakė trijų dienų laikotarpyje pranešti sušaudytųjų sąrašus. Jis nenorėjo jokių žinių apie areštus ir šaudymus aplinkybes. Jis tik norėjo pranešti Stalinui, kad toks įsakymas įvykdytas, 5,000 trockistų sušaudyta. Vėliau pats Stalinas, tikrindamas sąrašą, pašaukdavo vienos ar antros apylinkės čekos viršininką ir paklausdavo, kaip toks ar kitoks "įsąvaka" laikėsi paskutinę gyvenimo minutę. Šlykščiausiai jis keikdavo tuos, kurie, laukdami kulkos į pakaušį, surikdavo "Tegyvuoja Stalinas"! Jiems vis atrodė, kad "padaryta klaida", jie šaudomi "be Stalino žinios".

Lietuvos mokytojus okupantas kelis kartus "šukavo". Juos tikrino pirmomis okupacijos dienomis. Gaudavo apie jų darbą pranešimus iš vietos komunistų partijos sekretorių ir į mokyklas įsodintų šnipų. Lankstesnius siųsdavo į kursus, itikinėdavo ir pasiūlydavo įvairiausių kyšių. Vieniems duodavo geresnę mokyklą, kitiems įrengdavo patogesnį butą, tretiesiems apmokėdavo ilgesnes atostogas. Bet tai buvo tik išimtis. Didelė mokytojų masė okupantui buvo nežinoma. Oficialiai jie laikydavosi švietimo ministerijos programos, bet širdies gilumoje, rei-

NOLI TANGERE...

P. STRAVINSKAS

Kai maždaug prieš 2,200 metų (212 pr. Kr.) graikų kolonijos miestą Sirakūzus (Sicilijoje) užpuolė Marcelo vadovaujami plėšikaujantieji romėnų kariai, Archimedas, žymusis to meto matematikas, mechanikas ir fizikas, nieko nepaisydamas, viename to miesto sode ramiai braižė smėlyje savo apskritimus, ieškodamas naujo mokslinio išradimo, gal nei negirdėdamas žudomų jo tautiečių balsų.

Prisiartinus prie jo vienam romėnų kariui su durklu rankoje, jis pakėlė galvą ir ramiai

balsu tam kariui — plėšikui tarė: "Noli tangere circulos meos", t. y.: "Neliesk mano apskritimų".

Romėnas graikų didžiojo mokslo vyro "paklausė": jo apskritimų jis nepalietė, tik tai jį patį vietoje nudūrė...

Turime ir mes tokių savo lietuviškų "archimedų", taip išgilinusių į savas, tegul ir į ne archimediškas problemas, o į savus asmeninius reikalus — reikaliukus, kad niekas daugiau jiems nei neberūpi.

Savo tautos, o kartu, žinoma,

kia manyti, jie vis dėlto buvo lietuviai. Likdavo lietuviais todėl, kad ir iš mokyklos išėjęs jaunimas buvo lietuviškas.

Mokytojų tikrinimo reikalų Tiesoje paskelbtas korespondento B. Šaknio pasakalėjimas su Vytautu Valkūnu, Švietimo Ministerijos kadro skyriaus viršininku. Sužinojus apie mokytojų tikrinimą, po kraštą pasklido įvairiausių gandų. Mokytojai pradėjo nerimauti. Jie nežinojo, koks tas tikrinimas bus, ko okupantas iš jų reikalauja? Šioms nuotaikoms apraminti, Valkūnas ir išdėstė svarbiausius tikrinimo tikslus. Švietimo ministras pareiškė, kad 1975 metais tikrinimas bus pravestas tik keturiuose rajonuose, o jau 1976 metais, kai turės šokią tokią patirtį, tai tada tikrinimas bus pravestas visame krašte. Tikrinimas bus visuotinis, periodiškasis, kolektyvinis. Tuo reikalu jau ruošiamas nuostatas, kurį specialiai skirti pareigūnai turės pravesti. Tiesa šitaip visą reikalą vaizduoja:

"Kokie pagrindiniai reikalavimai keliama mokytojų per atestavimą? Svarbiausias mokytojų atestavimo darbas prasidės betarpiškai mokykloje. Ten, kur dirba mokytojas ir kur jį geriausiai pažįsta, objektyviai gali įvertinti jo darbo kokybę, pedagoginį, dalykinį pasiruošimą, žino jo poelgius ir veiksmus. Todėl atestuotajam mokytojui, pirmiausia reikės atsižvelgti į jo darbo kokybę, dalykinę kvalifikaciją tobulinimą, komunistinę moralę, idėjinis įsitikinimus". (Tiesa, 1971 m. rugp. 4 d., 2 psl.).

Jeigu renkami duomenys atitiks partijos reikalavimus, tai mokytojas galės pasilikti mokykloje ir tęsti darbą. Jeigu šie reikalavimai sušlubuos, tai tada, okupantas imsis įvairių priemonių mokytoją paveikti. Pradžioje partijos sekretorius arba specialiai parinktas agentas bandys mokytoją papikirti įvairiomis privilegijoms. Jeigu papirkimas nepagelbės, tai pasiūlis aukštesnius kursus, pagilinti žinias. Jeigu mokytoju tų žinių "gylis" atrodys labai jau lėkštas, tai toks mokytojas išleis iš mokyklos. Pirmą, žinoma, su juo dar pakalbės vietos čekistas ir pagrasins. Jam aiškiai pasakys, kad bendradarbiautų, jeigu nenori patekti į pačios giliausios provincijos kolchozų arba į Sibirą.

Okupuotoje Lietuvoje mokytojo padėtis visą laiką buvo labai sunki ir pavojinga. Dabartinis mokytojų "atestacija" nieko gero jiems nežada. Po "atestacijos" mokytojų būklė gali dar labiau pablogėti, nes okupantas jau rengiasi imtis kitų žingsnių Lietuvai rusinti.

ir savo pačių, kaip tos tautos vaikų, tragedija irgi jų nejudina. Jei kas tokiam mūsų lietuviškam "archimedui" atkreipta dėmesį į Lietuvos katalikų kronikos ar kitais keliais ir kanalais mus pasiekiančius mūsų visų, taip pat ir jo brolių bei sesių išgastinus, pagalbos nuo bolševikinių plėšikų ir žudikų gintis šaukiančius balsus, tai tas mūsų lietuviškas "archimedas", paskendęs savo asmeninėse "problemose", tik numoja ranką sakydamas: "netrukdyk manė", anot graikų Archimedo: "Noli tangere circulos meos"...

Dėl to ir dabar, va, mus pasiekus labai liūdnei, mus visus, rodos, sukrėsti, supurtyti turėjusiai žiniai, kad Australijos savo oficialiu pareiškimu Sovietams pripažino teisės veiksmu jų smurtą, kuriuo buvo okupuota ir įjungta į jų "Tarybų Sąjungą" Lietuva, mūsų lietuviški "archimedai" dar nespėjo net nei galvos pakelti arba apsidairyti ir pažūrėti, kas čia dabar atsitiko.

Nuostabu, kad tokie pasirodo ir kaikurie mūsų spaudos žmonės, net mūsų laikraščių redaktoriai, į ką visą teisingai yra atkreipęs dėmesį ir mūsų redaktorius savo 1974. VIII. 9 d. vedamajame.

Liūdna darosi, kada matai tokius lietuviškus "archimedes" dargi redaguojančius mūsų katalikišką spaudą, net dienraštį, pasivadinusį "Laisvojo pasaulio lietuvių dienraštis", taigi, pretenduojantį, net niekam jo neįgaliojus, atstovauti visai mūsų išeivijai.

O šiaip iš mūsų išeivijos mėsės žmonių, ypač iš mūsų jaunimo, kurio didelė dalis mūsų spaudos net ir visai neskaityt, dar ir šiandien skęsta savo asmeninių reikalų "problemose", neišskiriančių nei tų lietuviškų "mokslininkų" simpoziumus ruošiančiųjų, kurie, diide dailimi, atsiję nuo savo tautos ir jos gyvybinių interesų, braižo archimediškai savo smėly skritulius, ieškodami mokslinių išradimų, bet nematydami ir negirdėdami, kas dedasi su jų broliais ir sesėmis tėvynėje, su plėšikų bolševikų žudoma, smaugiama, išnaikinti siekiama jų tauta.

Ei, mūsų lietuviškieji "archimedai", paskendę savose "problemose", ypač savo asmeninėse, pakelkite savo galvas ir nosis, įbeskite savo smėlį, kur braižote savo "skritulius", apsidairykite ir pamatykite, kas dedasi aplink jus, taip pat atidžiai įsiklausykite, ar neišgirsite, kartais jūsų pagalbos šaukiančio jūsų tautos balso, jos S. O. S. ...

Netoli Varšuvos lenkai suruošė arklių lenktynes ir įvairiausius žaidimus. Paveiksle matome du muskietininkus, kurie dalyvavo ruošiamose arklių lenktynėse ir žaidėse. Lenkai apskaičiuoja, kad Varšuvą atvyks didokas lenktyniautojų skaičius iš įvairių Rytų Europos valstybių.

APIE LATVIUS IR ESTUS

Kanadoje leidžiamas Juris Dreifelds redaguojamas (Brook Universitetas) "Baltic Events" biuletenis Nr. 3 (44), 1974 m., rašo apie sovietų laikyseną dėl Baltiečių Studijų Konferencijos.

Iš aprašymo sužinojome, kad 1972 m. dabartiniai Sovietų okupuotos Estijos mokslininkai buvę pakviesti į Torontą vykusią Trečią Baltų Studijų Konferenciją. Tačiau komunistų partijos Estijos padalinio Centrinis Komitetas nesutiko, kad jų mokslininkai vyktų, nes tuo būtų de facto pripažintas tokioms egzilių organizacijos buvimas. Tai būtų priešinga partijos ir Sovietų Sąjungos vyriausybės politikai.

1974 m. pradžioje R. Šilbajoris — Pabaltijo Studijų Posaule D-jos prezidentas į Ketvirtąją Baltų Studijų Konferenciją, įvykusią 8. m. gegužės mėn. Čikagoje, buvo pakviestas trijų Baltijos "respublikų" Mokslo Akademijų. Į tai atsiliepusi tik Latvijos Mokslo Akademija, pabrėždama, kad jų mokslininkai esą labai užimti. Atsakymas atėjęs vos kelias dienas prieš tai, kai Maskvos Ižvestijos pasirodęs piktas straipsnis dėl konferencijos ir jos organizatorių.

Latvio V. Steinbergo straipsnis, kuris piktai ir priekaištingai puolė mokslininkus E. Anderson, A. Ziedonis, J. Puhvel ir B. V. Mačiūka, buvo įdėtas į S. O. S. ...

KARVES NUGALĖJĖ TIGRĄ

Usurijos taigoje ganėsi trys karvės ir du veršeliai. Krūmuose tykojo tigras, kuris nusitaikęs šoko karvei ant nugaros. Karvė sumaurojo ir nutrenkė žvėrį žemėn. Subėgo savo veršelius gindamos ir kitos karvės.

Nesitikėjęs tokio karvių atkaklumo, tigras pabėgo.

J. VENCLOVA

PRUTĖNĖ (PRŪSAI)

Apie prutėnų (prūsų) vardą

3

24 t., 153 p. "Kad prūsai visgi su lietuviais galėjo susikabėti rodo tas faktas, 14 amž. kelių žvalgais ir šnipais į lietuviškas Lietuvos sritis paprastai siųsdavo prūsus". Prūsų kalbą lietuvių dialektu laikė: dr. A. Zweck (169-131), prof. A. de Quatrefages (28-49), prof. J. Vater (151-133 p.), A. Kirkor (živopisnaja Rossia, III t., 1 p.), dr. A. Bossin (15-106) ect.

Prūsų kalbos paminklai?

Tadai neužirint daugybės istorinių faktų ir mokslo duomenų, kurie aiškiai liudija neabejotiną prūsų lietuvišką charakterį, atsirado nemaža į politika pasinešusi labai aktingų mokslininkų grupė, kurie, daugiausia savo sukurtais dogmatiniais argumentais remdamiesi, pradėjo skelbti, kad prūsai nuo lietuvių atsiskyrė jau prieš Kristaus erą, o pagal svetimačių sudarytus 2 mažus žodynėlius ir 3 katekizmus sukurė atskirą prūsų kalbą ir net ją padarė senesne už

lietuvių kalbą. Štai kaip tokiu dogmatinio aiškinimo pavyzdys gali būti ir E. Bernecker sardro rašinys "Die preussische Sprache", 1895 m., kuriame jis nagrinėja senųjų prūsų žodžius, bet nenurodo šaltinių, iš kur tie prūsai žodžiai paimti ir t. t. Todėl rašant apie prūsus, tenka kad ir labai nenoromis bendrais bruožais paliesti šiuos labai komplikuotus klausimus, ypač prūsų taip vadinamus kalbos paminklus, sudarytus keliems šimtmečiams praėjus nuo teutonų ordino okupacijos, kada germanizacija šiam krašte jau buvo įleidusi giliai šaknis.

Iš viso šių vadinamųjų prūsų kalbos paminklų yra labai mažai ir kaip žymus vokiečių kalbininkas prof. J. Vater (151-XX p.) tvirtina jie yra labai netobulai sudaryti. Dr. V. Mažiulis (94-11) "Šios kalbos (prūsų) todėl paminklų turime nedaug (ir tie patys gana prastai užrašyti): 1) Elbingio žodynėlis (803 žodžiai), parašytas 14 ar 15 amž., 2) S. Grunau žodynėlis

(100 žodžių) ir 16 amž., 3) du 1545 m. ir vienas 1561 m. katekizmai". Prof. I. Jonynas (58-) "Is senos prūsų kalbos maža pavyzdžių ten išliko ir, be to, taip netiksliai užrašyti, kad sunku spręsti apie senovės prūsų kalbą". M. Praetorius Acta Borussica, 1781 m., II t., 66 p. "Kadangi rašiusieji apie prūsų kalbą nemokėjo prūsų kalbos, todėl jų raštuose daug netobulumų". Prof. A. Valdemaras (148-85) "Jei prūsų kalbos paminklai yra maža, tai jie negali duoti tikslių sąvokos apie kalbą, kurią jie reprezentuoja. Tai pat jie yra blogai suredaguoti, kas daug nuvertina jų vertę". Kitas žymus prūsų kalbininkas prof. von Bohlen (Pig. J. Voigt "Geschichte Preussens", It., 712 p.) "So viel ist klar, dass sich frueh (in der Sprache der alten Preussen) schon manches fremde Wort in dieselbe eingeschlichen, manche Form sich aufgedrängt und noch jene Verstumlung Abbinutzung bewirkt habe, die jetzt in den gedruckten Dokumenten zu Tage liegt und das alte Gepraege zum Theil unkenntlich macht".

Visų pirma jei panagrinėsime Elbingio žodynėlį, tai rasime, jog jis sudarytas ne autochtono

(prūsų) ir nemokėjusio gerai prūsų kalbos su klaidomis. Pačio originalo nerasta, o tik išslikęs nurašas nuo jau klaidingų nuorašo. Dr. V. Mažiulis (93-27) "Elbingio žodynėlis yra iš 15 amž. pr. ar 14 a. pab. nuorašas (iš senesnių originalų), jo autorius 185 p. ir pats pasirašęs: Explicit per Petri Holczwescher de Maenen Burg (rodos, vokiečių ordino vienuolis, matyt, nesuprasdamas prūsaiškai, surašė gotišku šriftu)". M. Praetorius "Deliciae Prussicae", 124 p. "Daug žodžių surašyta be galūnių, dėl to tenka priėti išvados, kad S. Grunau nebuvo priaugęs prūsų kalbai". Dr. V. Mažiulis (93-33) "Šios kronikos autorius (S. Grunau "Preussische chronik") pasisako mokėjęs pats šiek tiek prūsaiškai ("ich kundt ein wenig Preusch)". S. Grunau "Prūsų kronikos" originalas mūsų dienų nepasiekė".

Negeriau galima atsinešti ir į pačius svarbiausius prūsų kalbos paminklus — trejų katekizmų vertimus iš vokiečių kalbos į taip vadinamą prūsų kalbą. Visi jie padaryti su dideliomis klaidomis ir, anot prof. dr. F. Kuršchat (78-69), vokišku šriftu su vokišku atspalviu. Dr. V. Mažiulis (93-33 ir 40) "Patys svarbiausi prūsų kalbos paminklai yra trys prūsų katekizmai... Šiaip jau vertimai gana prasti, esama nemaža rašybos, morfo-

gijos, sintaksės klaidų bei iškraipymų". Dr. W. Prelwitz (112-) taip pat 100 prūsaiškų žodžių užrašė — be jokios tvarkos. Dar taip regisi lenkiškos ir lietuviškos formos. Eventualiai taip pat rinkinio vertė menka, nes kai kurie žodžiai be galūnių, arba iškreiptomis galūnėmis parašyti". M. Praetorius "Deliciae Prussicae", 124 p. "Daug žodžių surašyta be galūnių, dėl to tenka priėti išvados, kad S. Grunau nebuvo priaugęs prūsų kalbai". Dr. V. Mažiulis (93-33) "Šios kronikos autorius (S. Grunau "Preussische chronik") pasisako mokėjęs pats šiek tiek prūsaiškai ("ich kundt ein wenig Preusch)". S. Grunau "Prūsų kronikos" originalas mūsų dienų nepasiekė".

Negeriau galima atsinešti ir į pačius svarbiausius prūsų kalbos paminklus — trejų katekizmų vertimus iš vokiečių kalbos į taip vadinamą prūsų kalbą. Visi jie padaryti su dideliomis klaidomis ir, anot prof. dr. F. Kuršchat (78-69), vokišku šriftu su vokišku atspalviu. Dr. V. Mažiulis (93-33 ir 40) "Patys svarbiausi prūsų kalbos paminklai yra trys prūsų katekizmai... Šiaip jau vertimai gana prasti, esama nemaža rašybos, morfo-

gijos, sintaksės klaidų bei iškraipymų". Dr. W. Prelwitz (112-) taip pat 100 prūsaiškų žodžių užrašė — be jokios tvarkos. Dar taip regisi lenkiškos ir lietuviškos formos. Eventualiai taip pat rinkinio vertė menka, nes kai kurie žodžiai be galūnių, arba iškreiptomis galūnėmis parašyti". M. Praetorius "Deliciae Prussicae", 124 p. "Daug žodžių surašyta be galūnių, dėl to tenka priėti išvados, kad S. Grunau nebuvo priaugęs prūsų kalbai". Dr. V. Mažiulis (93-33) "Šios kronikos autorius (S. Grunau "Preussische chronik") pasisako mokėjęs pats šiek tiek prūsaiškai ("ich kundt ein wenig Preusch)". S. Grunau "Prūsų kronikos" originalas mūsų dienų nepasiekė".

Negeriau galima atsinešti ir į pačius svarbiausius prūsų kalbos paminklus — trejų katekizmų vertimus iš vokiečių kalbos į taip vadinamą prūsų kalbą. Visi jie padaryti su dideliomis klaidomis ir, anot prof. dr. F. Kuršchat (78-69), vokišku šriftu su vokišku atspalviu. Dr. V. Mažiulis (93-33 ir 40) "Patys svarbiausi prūsų kalbos paminklai yra trys prūsų katekizmai... Šiaip jau vertimai gana prasti, esama nemaža rašybos, morfo-

ta ir tuojau buvo išimta iš apyvartos, kaip netinkama vartoti". Prof. J. Endzelin (40-14) "Šitas antras katekizmas taip pat anonimu su pataisymais išleistas. Sąryšį taip pat ir šitam katekizmui trūksta pilsnės vienybės rašybos ir tarmių atžvalgų, pvz., rykys, reikės ect".

Paskutinis katekizmo vertimas buvo padarytas pastoriaus A. Will taip pat su dideliomis klaidomis. Šio katekizmo darymas kritišką vertinimą dr. J. Gerullis "Zur Beurteilung des Altpreussischen Enchiridions", Leipzig, 1924, 99 p. prabėjo išvados, kad jo kalba be saiko sudaryta. Prof. dr. F. Fraenkel (44-24) "Liuterio Enchiridions vertimas pasirodė 1561 m. Jis atsirado per Abel Will... Kaip prof. dr. Bezenberger teisingai sako, tai yra pasibaisėtinas vertimas... Tuo laiku buvo tikra, kad prūsų kalba sintaksės atžvalgai jau buvo labai stipriai vokiečių kalbos paveikta". Prof. J. Endzelin (40-15 ir 16) "...vertimas daugelyj vietų yra labai blogas... Didelis skaičius žodžių iš vokiečių dialektų po vokiečių ordino užkariavimo prūsų paimta... skaittingi yra skoliniai iš vakarų slavų kalbos". Prof. P. (Bus daugiau)

TELEF.: PR 8-3223

DR. ANNA BALIONAS

AKIU, AUSU, NOSIES
IR GERKLES LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446

Antras ofisas —
4007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
340 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 386-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 8-3 val.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Clinikos
Medicinos direktorius.
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 8-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., JA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepiu, skambinti MI 3-0001.

Ofiso tel.: HE 4-1818
Residencijos: PR 6-9601

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 8 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarimu.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadienį.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį, penktadienį 9-12 val. vak. Seštadienį 9-12 val. vak. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonais: HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tai telefonai: HE 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 8-8. Seštadieniais 9-11. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PR Prospect 6-5084

ANTANAS SUKAUSKAS

L. Š. S. T. JŪROS DIENA UNION PIER

Ivykstančioje Union Pier Jūros dienoje rugpjūčio 3 ir 4 dienomis Detroito švyturio jūros šauliai, pirm. Romui Macioniui vadovaujant ruošėsi iš anksto dalyvauti. Apie Ivykstančią šventę informacijos buvo duodamos per spaudą ir per abi Detroito viešąsias lietuvių radijo valandas. Rugpjūčio 3 dieną iš ryto link Union Pier detroitiečių pajudėjo devynios auto mašinos. Aš išvažiavau su Nele ir Klemensu Urbšaičiais. 6 val. ryto, o 10 val. laimingai pasiekėme Union Pier. Iš Detroito į Jūros dienos iškilmes važiuojo šie šauliai ir šaulės: Šaulių Sąjungos Centro Valdybos vicepirm. Alf. Sūky su žmona, "Švyturio" kp. pirm. Romas Macionis su žmona, "Pilėnų" stovyklos komendantas Stepas Lungys su žmona, Šaulių Garbės Teismo narys Marijonas Šnapštys, vėlavęs Vincas Atkuciūnas iš Dekster, Vincas Rinkėvičius, Julius Rimkūnas su žmona, Jonas Balys su žmona, Kazys Spakauskas su žmona, Vera Kulbokienė, P. Teličienė, P. Kintienė, E. Leonardas Sūlcas su žmona, Jurgis Rekašius su žmona ir daugelis ne šaulių.

Chicago laiku 9 val. ryto Union Pier prie Tautinių namų, 9677 Berrien Rd., vėlavę pakėlėmo ceramonijas atliko Detroito "Švyturio" Jūros šauliai: pirm. Romas Macionis, Stepas Lungys ir Julius Rimkūnas. Po vėlavės pakėlimo vietose rodymo lietuviško patriotinio filmo pertrauka.

12 val. Liet. Tautiniuose namuose įvyko Chicago ir Detroito Jūros šaulių kuopų pasitarimo posėdis. Pirminkavęs Cicerio Jūros šaulių būrio pirm. Karolis Milkovaitis, sekretoriaus Alfonso Gailius, Trumpai pasveikino susirinkusius brolius ir seses LSST vicepirm. Alf. Sūky. Jis savo trumpoje kalboje kvietė visus darniai sugyventi ir paklusti vadovybei. Taipgi prašė kuopų vadovybių tuč tuojau painformuoti centrą apie valdybų pasikeitimus bei nesuspriktumus. Nutarė sekančiais metais Jūros dieną rengti Union Pier, prijungiant ir kultūrinę savaitę. Rengėjai Chicago Jūros šauliai, pasitarus su centro valdyba. Posėdyje buvo išskeltas uniformų suvienodinimo reikalas ir kiti su šaulių veikla susiję reikalai. Posėdyje dalyvavo per 20 šaulių.

Vainiko skandinimo ceramonijos įvyko 5 val. p. p. prie ežero "Gintaro" vasarvietės rajone dalyvaujant arti šimtui publikos. K. Milkovaitis savo trumpoje kalboje pareiškė, kad vainikas skandinamas už žuvusius karius, šaulius, skautus, jūreivius ir kitus Lietuvos sūnus ir dukras, kovose dėl Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės. Ceramonijoms pritaikintų eilėraščių deklamavo studentė Jovarauskaitė. Sugiedota Marija Marija. Vainiką laiveliu nuvežė apie mylią nuo kranto ir iššovė raketa, tai buvo skandinimo ženklas. Tuo metu buvo giedamas Lietuvos himnas.

Septintą valandą vakaro, dalyvaujant dideliui būriui šaulių, skautų ir svečių įvyko vėlavų nuleidimas. Aukurą uždegė A. Sūky. Vėlavų nuleidimui vadovavo K. Milkovaitis. Vėlavas nuleido R. Macionis, V. Rimkėvičius ir K. Urbšaitis. Nuleidžiant sugiedotas Lietuvos himnas.

Po vėlavų nuleidimo Lietuvių tautiniuose namuose įvyko akademijs su menine dalimi. Akademijs pravedė Cicerio Jūros šaulių būrio pirm. K. Milkovaitis. / J garbės prezidiumą pakvietė L.S.S.T. vicepirm. A. Sūky, M. Maksvytis, Dr. Valantiejus, R. Macionis, P. Jovarauskas ir P. Tupikevičius. Atsisojimu buvo pagerbti mirusieji šauliai, kariai ir skautai. Trumpą žodį tarė Michigano gubernatoriaus įgaliotas atstovas, lietuvių geras draugas Edward Hutchinson, Dr. Valantiejus ir A. Sūky. Be to, Dr. Valantiejus perskaitė Michigano gubernatoriaus William Milliken prisijusią deklaraciją, kuri buvo rankų plojimu priimta.

Po akademijs solistė Irena Petruskienė, publikai pritaranti, sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Toliau sekė meninė dalis, kurią atliko solistė I. Petruskienė. Padainavo sekančias dainas: Aleksio — Graži čia giružė, Sasnausko — Karvelėli, Charles Wakefield Cadman — At Downing, I. Petruskienė — Ramunė. Gausiai publikai plojant priedu dar padainavo I. Petruskienė. — Kad gėlės sužidėtų. Akomponistas buvo — Nikodimas Kulys. Reikia pastebėti, kad akademijsioje ir meninėje programoje bei vainikų skandinant dalyvavo ir Jūros

skautų vadovai: J. ps. L. Kupcikevičius ir Nerijus Jūros skautų T. tautininkė ps. A. Jovarauskienė. Publikos salėje dalyvavo per du šimtus.

Po meninės programos vaizės ir šokiai, grojant penkių asmenų orkestrui. Orkestras labai triukšmingas, vos galima buvo susikalbėti.

Rugpjūčio 4 dieną, sekmadienį, 10 val. ryto "Gintaro" vasarvietės salėje už žuvusius jūreivius, karius ir kankinius įvyko pamaldos. Šv. mišias atšaukė Jėzuitas kun. Jonas Borevičius. Negalima pamiršti pasidarbavusių virtuvių bei už baro. Jie nesėdėjo prie garbės stalo ir nepoilsavo, štai jie: vyresnioji R. Lotoženė, padėjėjos Š. Skama, Š. Gailienė, Š. Subonienė, Š. Tiknevičienė ir Š. Aškienė, Baro tarnyba: vyresnioji Š. S. Žibutienė, padėjėjos: Lazinskas ir V. Tiknevičius. Prie bilietų A. Gailius, P. Paulauskas, P. Aškis, Baltrūnas ir kiti. Vainiką skandino A. Gailius, Paulauskas, Aškis ir Baltrūnas.

Trumpai apie Union Pier "Gintaro" resortą. Su šeimininku Karaičiu neteko daug kalbėti. Vieta erdvi, vilos po žaliuojančiais klevais, viduryje rajono įrengta teniso aikštė, garažų ping pong stalas, prie medžio prikalta informacinė lenta, prisodinta gėlių. Erdvi valgykla su prieškambariu ir minkštomis kėdėmis. Ant sienų kabo dailininko Pautieniaus ir kitų paveikslai. Ant stalo lietuviški laikraščiai, žurnalai, lentynose knygos. Kas turi laiko, gali ir pasisukaityti. Valgykloje maistas įvairus ir skaniai pagamintas. Pietūs nebrangūs, stebėjau kaip gali išsiversti. Papildymys visu Michigano pakraščiu, kiek akis užmato. Union Pier pakraščyje paežerio krantai statūs, gerokai paplauti vandens. Kai kur nusileidimui į paplūdimį laiptai pakibę — grūna. Jei taip dar vanduo kils, teks kai kurias vilas sustvirtinti.

Kiek teko patirti iš vietinio lietuvių dabar Union Pier lietuvių turi 115 vilų. Kelio link yra nuolatiniai gyventojai, kiti tik sezoninai. Po Jūros dienos visų ceremonijų, papietavę apie 5 val. p. p. palikome žaliuojančią Union Pier, patraukėme 94 greitkelio link Detroito ir apie 9 val. pasiekėme namus.

Pas mus oras keičiasi. Sekmadienį, rugpjūčio 4 d. plačiai garsintas piknikas dėl šalto ir šlapio oro įvyko ne klubo parke, bet klubo didžioje salėje. Šeštadienio vakare įvykęs klubo didžiojoje salėje didelis svetimtaučių subuvimas paliko salę užversta, tai mūsų salės tvarkytojas Vacys Mataitis atvyko anksčiau sekmadienį salės tvarkyti ir su pikniko rengėjų pagalba salę išvalė ir status sustatė; 11 val. ryto piknikautojai pradėjo rinktis. Jau viskas sėkmingai. Pikniko rengėjai užėmė vietas: Petras Šernas, K. Rutkauskas prie baro, Vincas Keršys prie kasos; p. Marija Dimšienė prie valgių. Su gerimais nesunku, ko reikė-

jo L. klubo gavo, o su valgiais

ai mūsų miela p. Dimšienė viską pagamino namie. Skanus iškeptas kumpis, daržovių prirengta pagal jos patentą. Kopūstai namie rauginti, agurkai ir kitų skanumynų. Kad Dr. Plioplys agurkus tiek pamėgo, kad ėjo įieškoti daugiau, kad ponia Dimšienė ne tik tą viską prirengė ar visą popietę svečiams patarnavo, ir savo darbą paauskavo Balfu naudai, nieko neėmė atlyginimui. A. Kapačinskas su mažu radijo davė muzikos. Žmonių mažai buvo. Broliai Šernai išvarginti 11 savaičių streiko, be darbo, dalyvavo ir parėmė Balfą. Jonas Kiznis nedalyvavo, bet per žmoną pridavė 10 dol. čekį.

Svečiai susirinkę turėjo malonumą, prie stalų šnekučiavo, valgė gerą ir pradedo temti. Už salę klubas nieko neėmė, tik prašė sumokėti Malačiui 10 dol. už salės išvalymą, bet ir tas paauskavo Balfui, nieko neėmė.

Kadangi Balf organizacija yra šalpos, labdaros ir gynai lietuvių tvarkoma, pagalbos tikslams įkurta, tai ir visų lietuvių pareiga remti. Pagalbos prašymai nesibaigia, ne tik iš šaltojo Sibiro, kur mūsų broliai kenčia, iš Lenkijos trikampio, kur lietuvių rankas ištisę laužia, iš Amerikos paramos, bet ir vietinių tautiečių randasi, kuriems reikalinga pašalpa. Čia ir noriu pakaboti Balf 85 skyriaus vardu tiems, kurie pikniko dirbo ir aukojo.

Pasiekimas gražus, suviršum šimtas dol. padaryta pelno. O tiems lietuviams, kurie galėjo, o nedalyvavo ir to gražaus tikslo neparėmė, tai gėda.

Zvalgas

VEDYBŲ 25 SUKAKTUVES

I vedybinį biurą Coventryje, Anglijoje, kreipėsi pilietis, prašydamas surasti jo žmoną.

Su ja jis išsiskyrė prieš 25 metus, praėjus trims dienomis po vestuvių.

Kai jį paklausė, ar jis ieško buvusios žmonos dėl to, kad sutvarkytų skyrųby formalumus, pilietis atsakė:

— Apsaugok, Viešpatie! Aš tik maniau, kad būtų labai miela, jeigu kartą su ja atsivėsime mūsų vestuvių 25 metines.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŲ

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RUDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

5 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — WEDNESDAY, AUGUST 14, 1974

Kaip teisė prezidentą prieš 107 metus

Tik vienas JAV prezidentas buvo apkaltintas (impeached) kongrese ir teistas senate. Tas prezidentas tai Andrew Johnson, buvęs prezidento Lincolno viceprezidentas. Lincolnui tragiskai mirus nuo užpuolimo kulkos, Johnsonas tapo prezidentu 1865 m. balandžio 15 d. Jis buvo vienintelis senatorius iš atsiskyrusių nuo Unijos pietinių valstijų, pralaimėjusių civilinį karą su Unija. Jis buvo lojalus Unijai, pasmerkę Konfederaciją ir todėl patiko šiauriečiams. Vienok jis buvo be gilesnio išsimokslinimo, neturėjo asmeninių ir politinių pasekėjų ir buvo svetimas, pašalie-
tis.

Civilinio karo žaidžios dar nebuvo užgijusios. Johnsonas bandė tęsti Lincolną nustatytą nuolatinių valstijų atstatymo planą. Pagrindiniai to plano nuostatai buvo: 1) panaikinti vergiją; 2) ratifikuoti 13 konstitucijos

papildymų; 3) atšaukti pietinių valstijų atskyrimo nuo Unijos įstatymus; 4) atsakyti visų skolų, padarytų Konfederacijos valdžios. Negrų balsavimo klausimas buvo paliktas kiekvienos valstijos nuožiūrai.

Johnsonas neturėjo Lincoln politikos išminties bei lankstumo ir, priešingai jam, nebuvo linkęs į kompromisus. Todėl to plano vykdymas jam nesisekė. Jau pačioje prezidentavimo pradžioje jis susidūrė su jam priešiško kongreso opozicija. Prezidentą palaikė tik maža demokratų grupė. Didelę kongreso ir senato daugumą sudarė respublikonai, suskildę į konservatorius ir radikalus. Pirmo norėjo, kad politinė galia nepakliūtų į rankas tų, kurie ją turėjo prieš karą, o radikalai reikalavo daug griežtesnio pietiečių traktavimo einant net iki panaudojimo militarinės jėgos, jei reikia.

Kongrese ir senate respublikonai sudarė 75% daugumą ir faktinai valdė kraštą. Visi prezidento vetuoti įstatymai buvo vienas po kito nauju balsavimu vėl atstatyti. Prezidentas, neturėdamas išeities, kreipėsi į tautą. Jo kalbos (Washington, Clevelande ir St. Louis) buvo tiek kritiškos kongreso atžvilgiu, kad jo piktos ir užgaulios pastabos sudarė vėliau pagrindą apkaltinimui.

Respublikonas kongresmanas Ashley sausio 7 d. 1867 m. pasiūlė apkaltinti prezidentą. Kongresas perdavė tą bylą teisiniam

Vengrijoje, Bugao ūkyje auginami ir apmokomi arkliai ne tik dalyvauja lenktynėse, bet dirbuose klauktyje isakymu. Pavėiksle mato mēgrā, priverstus arkli atsiūpti ir užėti koją mokytojai ant pieties. Vengrijoje yra mokykla, kurioje apmokomi ne tik arkliai, bet ir arklių mokytojai. Arklius reikia mokėti mokyti.

komitetui. Kovo 7 d., susirinkus naujam kongresui, teisinis komitetas 5 balsais prieš 4 nu-balsavo, kad apkaltinimas neturi pagrindo. Vienok komitetas buvo įtikintas, kad vis dėlto reikia tęsti tos bylos nagrinėjimą. Iki lapkričio 23 d. buvo išklaustyti 99 liudininkai. Pagalios lapkričio 25 d. teisinis komitetas pakeitė savo nuomonę ir 5 balsais prieš 4 rekomendavo kongresui apkaltinti prezidentą. 27 paragrafai kaltino prezidentą valdžios piktnaudžiavimu (uzurpacija) ir pakartotinų įstatymų laužymu. Pilnas kongresas nesutiko su tuo, atmesdamas apkaltinimą 108 balsais prieš 57. Net dauguma respublikonų palaikė prezidentą: 67 balsavo už jį ir 57 prieš.

Vienok prezidento bėdos tuo dar nesibaigė. Jis buvo pavel-dėjęs antrą Lincolną kabinetą ir nepakeitė jį sąslota. Karo ministras Stanton, palaikomas radikalių respublikonų, buvo atviras prezidento pažiūrų opo-
nentas ir su juo prezidentui tek-davo dažnai susidurti. Po pakartotinių nesėkmingų pastan-gų priversti jį pasitraukti, pre-zidentas pagaliau gruodžio 12 d. jį atleido. Kongresas kiek anksčiau buvo išleides įstatymą draudžiantį prezidentui atleisti bet kokį civilį tarnautoją, pri-imtą su senato pritarimu, ne-bent senatas su tuo atleidimu sutiktų. Senatas šį kartą nepa-tvirtino Stanton atleidimą ir jį 1868 metais sausio 13 d. vėl sugrįžo į savo pareigas. Prezi-dentas, negalėdamas su juo il-giau bendradarbiauti, vasario 25 dieną jį vėl atleido, sulaužy-damas įstatymą.

Vasario 25 d. prezidentas bu-vo kongreso diedele balsų dau-guma apkaltintas: 126 respubli-konai balsavo už apkaltinimą, o 47 demokratai prieš. Per 7 dienas buvo suredaguota vie-nuolika apkaltinimo paragrafų ir paskirti 7 kongresmanai prezidentą kaltinti senate. De-vyni paragrafai rėmėsi Stanto-
tono neteisėtu atleidimu, dešim-tas kaltino prezidentą jo įstai-gos pažeminimu ir išjuokimu, o vienuoliktas sudarė visu pir-mų 10 paragrafų santrauką ir jį buvo pirmas pastatytas bal-savimui.

Pagal nustatytą tvarką pre-zidentas galėjo dalyvauti teis-mo posėdyje, bet nebuvo ver-
čiamas. Jį atstovavo 5 advoka-tai, o jis pats nedalyvavo. Kal-tintojų ir ginėjų kalbos buvo labai ilgos. Vienas ginėjas kal-bėjo 4 dienas, viso 14 valandų. Paskutinė kaltintojo kalba tę-sėsi 3 dienas. Prezidento nutei-simui reikėjo 36 balsų, suda-rančių du trečdalius. Balsavi-mo rezultatai buvo tokie: 35 už nuteisimą ir 19 prieš. Trūko tik vieno balso, kad jį nuteistų. Tokiu būdu senatas prezidentą

išteisino. Balsų persvarą prezi-dento naudai sudarė respubli-konas senatorius iš Kansas Ross, kurs susilaukė iš respublikonų priekaištų už "išdavimą" ir bu-vo visų jų paniekintas, traktuo-jamas kaip koks raupšutas. Jis niekad po to nebuvo išrinktas bet kokioms pareigoms.

Nuo kongreso apkaltinimo iki teismo galo praėjo 13 savaitių, o pats teismas senate tęsėsi 33 dienas. To teismo sukeltos aišt-ras dar neišnyko po 9 mėnesių, kai Johnsono kadencija baigė-si ir buvo išrinktas naujas pre-zidentas generolas Grant. Jis pareiškė Inauguracijos Komite-tui, kad jis ne tik nejos parade su Johnsonu, bet ir visai nekal-bės su juo. Johnsonas inaugu-racijoje nedalyvavo.

RASČIAUSKAS APŽIŪRINĖJA JŪRŲ KARALIENĘ

Vladas Rasčiauskas visai sa-
vatei išskrido į Kaliforniją, kad galėtų apžiūrėti amerikiečių įsi-gytą Jūrų Karalienę. Biznie-riai įsigijo britų statytą "Queen Mary", kurioje dabar ruošia jū-damos atrakcijas ir patogias vie-tas poilsui.

Rasčiauskas, vadovaudamas didelei turizmo bendrovei, nori pirma pats pamatyti, kas pada-ryta turistams patraukti, kad vėliau galėtų duoti keleiviams tikslias informacijas. Apie šią kelionę Rasčiauskas rengiasi pa-rašyti Naujienoms.

Nori būti kunigu

HUNTSVILLE, Texas. — El-mer Wayne Henley, 18, už da-lyvavimą su keliais kitais išskry-
liais 27 žmonių kankinime ir nužudyme nubaustas 594 metais kalėjimo, perversas į Texas val-s-tybinį kalėjimą, kur pradėsias kolegijos kursą. Jo motina pa-sakoja, kad jos sūnus kalėjime pradėjęs studijuoti bibliją. Jis visą laiką norėjęs būti kunigu.

San Antonio teismas, pasi-remdamas Henley žodiniu ir raštišku prisipažinimu, jį nutei-sė šešis kartus po 100 metų. Iš-tų 27 nužudytųjų Henley nušō-
vęs ir nusmaugęs šešis.

PINIGAI

Gal kam ir nelaimė pinigai, bet man jie — didžiausia laimė. Kol jų neturėjau kišenė, ar aš taip su jumis, mano mielieji, kal-bėdavau? Tuomet buvau priver-stas visiems kaip kokiems sta-bams lenktis, pataikauti, veid-mainiauti...

P. Vaičiūnas
(Iš Stabai ir žmonės)

TRUMPAI

— Agr. Tomas Dambrauskas, Hot Springs, Ark., Australijai pripažinus Pabaltijo okupaciją,

HELP WANTED — MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

SECRETARY
SALES DEPARTMENT
SHORTHAND — CUSTOMER
CONTACT BY PHONE

All around girl Friday duties.
Blue Cross, Life Insurance.
Profit Sharing.
Contact J. A. TILLS
489-6830

MARKSTONE MFG. CO.
1240 N. HOMAN AVE.

LIVE IN HOUSEKEEPER
FOR WORKING COUPLE
Light cooking, 5 day week.
Own room, bath, TV, Evanston.
Salary open. References.
676-1602 days
or 866-8723 evenings.

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

FOR ONE ADULT, PERMANENT
RELIABLE WOMAN NEEDED.

One or two days per week.
General housework, near North.
Excellent transportation.
Some English necessary.
664-2211 days.

WANTED TO RENT
leiko butų

IESKAU NUOMOTI 4 kambarių butą
be baldų Emerald — Lowe ir 32-34
St. rajone. Esu našlė be vaikų ir ne-
laikau inamų. Tel. 523-2736 nuo vi-
dudienio iki 5 val. vak.

pasirūpino informuoti apie Lie-tuvą The Sentinel - Record dien-raščio skaitytojus. Jis pristatė
buvusią Sibiro tremtinę Stefaną
Rūkienę to dienraščio koresp.
Melindai Cassaway, kuri pasi-
kalbėjo bei atpasakojimo forma
nušvietė Lietuvos ir jos gy-
ventojų tragediją okupacijose ir
tremtinių agoniją Sibire. Tie
pasakojimai, iliustruoti fotogra-
fijomis, buvo atspausdinti dvi-
juose numeruose. S. Rūkienė
yra parašiusi atsiminimus apie
tremtį ir gyvenimą Lietuvoje.
Jos rašymo būdas ir stilius pri-
lygsta garsiajai rašytojai Pearl
S. Buck. Ji ir dabar užimpo-
navo skaitytojus pasakojimu M.
Cassaway ir sukėlė jį sentimen-
tus Lietuvai ir lietuviams rei-
kiamu laiku.

— Zuzana Juškevičienė iš Ci-cero apylinkės kartu su J. Va-
riakojene kreipėsi į Respubliko-
nų partijos Michigano valstijos
pirmin. George H. Behrends, gyv.
New Buffalo, Mich., prašydamos
pagalbos priešintis Australijos
nuosprendžiui pripažinti Pabal-
tijo kraštus Rusijos nuosavybe.
Jis parašė Australijos konsula-
tų Chicagoje protesto raštą.
Jame tarp kitko rašoma: "Lietu-
viai niekuomet nesutiks su Ru-
sijos dominavimu ir tyrnija.
Užgrobi mažą beginklę tautą
brutalia jėga yra nelegalus ir
nemoralus aktas... Dievą ir
laisvę mylinčių žmonių pasiry-
žimas negali būti parduodamas
politikierių kurie žiūri tik savų
asmeniškių interesų".

— Kostas Karoblis iš Brigh-ton Parko apylinkės, kadaise
dalyvavęs Lietuvos nepriklauso-
mybės kovose, lankėsi Naujien-
uose prisidėti prie akcijos prieš
Australijos vyriausybės nelem-
tą nuosprendį. Užgirdamas
Naujienų pastangas ir informa-
ciją šiam svarbiame reikale,
jis iškėlė vėjui 7 dol.

— Konstantinas Petruskas iš
Bridgeporto apylinkės, Balfio
veikėjas, lankėsi Naujienose ir
ta proga iškėlė vėjui 6 dol. Jis
taip pat pratęsė prenumeratą
prieš 6 mėn. užsiprenumeravusi-
siai poniai Paulinai Domeiko iš
Roselando apylinkės, kuri taip
pat parėmė Naujienas 2 dol.
dovana. Naujienų vadovybė vi-
siems rėmėjams, platintojams
ir naujienas skaitytojams nuo-
širdžiai dėkoja.

— Rockfordo Lietuvių Klubo
piknikas įvyks šeštadienį, rug-
pjūčio 17 d. klubo parke, o jei
pasitaikytų lietus, tai sekmadienį,
rugpjūčio 18 d. tame parke
arba klubo salėje.

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJENAS"

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS
IR ŽEMAIŠIAMS NUOSIMČIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS —
NOTARIATAS — VERTINIMAS

VISŲ RČSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb., bun-
galow, 63 ir Whipple. Retas pirkiny-
nebrangiai.
2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIŠ, Svarus,
geras, teisinga kaina, Marquette Par-
ke. Puiki proga lietuviai.
4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette
Parko apyl. Naujas šildymas. Reikia
sutvarkyti palikimą.
PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-
POS. Gražus namas Marquette Parko
centre. Palikimas — reikia skubiai
parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

14 YEAR OLD BRICK HOME
3 bedrooms, near 65th and Claremont.
Tile Kitchen and Bath. 2 car garage.
Tile basement floor. Very clean.
Must see to appreciate.
Mid 20's.
GR 6-3405
after 6:00 P. M.

REAL ESTATE — OUT-OF-TOWN

Nuosavybės — kitur

FOR SALE

MODERN 2 BEDROOM CABIN

Garage, Screened porch, Drilled well,
Natural gas furnace, Wooded acreage
on Eau Claire River. Ideal retirement
location.
\$21,500.00.

VERN P. BUSHAR

2706 MALLARD CT.

SCHOFIELD, WIS. 54478.

Tel.: (715) 359-5800.

— Dr. K. Pautienis, Cleve-

land, Ohio, visuomenės veikė-
jas ir spaudos bendradarbis,
šiuose daugeliu atvejų moder-
niųjų laikų klystkeliuose ir ver-
tybių gradacijos kaitoje, savo
raštais ir elgsena padeda išlai-
kyti tikrąjį humanizmą, sveikas
patriotines nuotaikas, taip pat
gerus lietuvių ir Amerikos lie-
tuvų papročius bei kitas nekini-
tamas žmogaus ir tautos verty-
bes. Tuo tikslu jis palaiko lie-
tuviską spaudą raštais ir dova-
nomis išsilaikymui. Naujienų
vėjui jis pakartotinai atsiuntė
20 dol. Naujienų vadovybė nuo-
širdžiai dėkoja.

◆ Kas žlugdė ir žlugdo Lietu-
vių tautą. Tai naujai išėjusios
A. D. Kizlio Kizlaičio 127 pusla-
pių knygos pavadinimas. Jos
kaina \$2.25. Autorius, recenzuo-
damas V. Žemaičio vandenvar-
džius ir pilikalkinius, gvildena
istorinius ir šių dienų lietuvių
tautinės savijudybės aspektus.
Nurodo būdus, kaip išsilaivinti
iš užgožusios svetimųjų dvasi-
nės vergijos ir medžiaginio iš-
naudojimo.

NAUJENOSE galima gauti
tik po vieną knygos egzemplio-
rą, atsiuntus nurodytą sumai
čekį tokiu adresu: NAUJENOS,
1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. 60608.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapols
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI
"NAUJENOSE" — TUR GERIAUSIA
PASISEKIMĄ BIZNYJE

IR VĖL PAŽVELK

GRAŽUS PAJAMU MŪRAS. Atski-
ri nauji šildymai. Centr. oro vėsini-
mas. Dideli modernūs butai. Mūro
garažas. Marquette Parke. \$46,900.
LEGALUS 17 M. 3 butų gelsvas
mūras. Atskiri radiant šildymai.
Mūro garažas. Platus lotas. Marquet-
te Parke. \$48,900.

5 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. Arti Lie-
tuvų Plazos. Našlė su nuostoliu ati-
duos už \$17,800.

7 BUTŲ MŪRAS — 2 dideli ir 5
maži butai. Naujas dujų šildymas.
Alum. langai. Blokas nuo parko.
\$39,900.

10 BUTŲ MŪRAS Marquette Parke.

Virs \$17,000 pajamų. Naujas dujų šil-

dymas. Alum. langai. 2 auto mūro

garažas. \$79,900.

PUIKUS MŪRO NAMAS ant platus

loto. 2 butai. Gražus 6 kambarių vir-

šų ir 3 kambarių butas sausam beis-

mantė. Garažas. Arti parko. \$21,900.

2 BUTŲ 18 m. mūras. Atskiri šildy-

mai. Alum. langai. Garažas. Platus

lotas. Arti mūro. \$36,000.

2 BUTŲ didelis modernus mūras ir

garažas. Naujas dujų šildymas. Air-

cond. Marquette Parke. \$32,000.

6 KAMBARIŲ Cape Cod už Kedzie

1/2 bloko nuo parko. Įrengtas beisman-

tas. Platus lotas. Mūro garažas iš

sono. \$34,000.

1 1/2 AUKSTO MŪRAS naujos statyb-

os. 3 butai. Didelis pajamos. Arti

vienuolyno. \$32,750.

VALDIS

REAL ESTATE

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS. IVARTIS
DRAUDIMAI. NAMŲ IR NEKILNO-
JAMO TURTO PIRKIMAS - PAR-
DAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Įrengiu mieste ir užmiesty naujus ir

gerstatau senus visų rūšių namo ap-

šildymo pečius, air-conditioning, van-

dens boilerius ir stogu raižius (gutters).

Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ŽUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

M. A. ŠIMKUS

Real Estate, Notary Public.

INCOME TAX SERVICE

4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Beto d. com. ir liudijami vertimai.

plidomi pilietybės pareiškimai ir

kitoki blankai.

D. M. SIO

52—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$104 metams automobilio

Liability apdraudimas.

Kreiptis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

TERRA

Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos

visoms progoms.

3237 WEST 63rd ST., CHICAGO

Telef. 434-4660

A. G. AUTO REBUILDERS

Cia automobiliai išlyginami ir nuda-

žomi. Darbas atliekamas sąžiningai

ir gerai, prityrusių darbininkų.

Kainos nebrangios.

3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill.

TEL. — 776-5888

Anicetas Garbauskas, sav.

Didžiausias kailių pasirinkimas

pas vienintelį lietuvių kailininką Chicagoje

NORMANA BURŠTEINA

Tel. 263-5826

(įstaigos) ir

677-8489

(buto)

185 North Wabash Avenue

2nd Floor Chicago, Ill. 60601

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENE

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MA